

T.C.

BATMAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**ORTAOKULDA ÇALIŞAN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
ÖĞRETMENLERİNİN REKREASYON FAALİYETLERİNE İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
(SİİRT İLİ ÖRNEĞİ)**

Recep PEKGÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Rekreasyon Yönetimi Anabilimdalı Başkanlığı

KASIM-2019

BATMAN

Her Hakkı Saklıdır

T.C.
BATMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ KABUL VE ONAYI

Dr. Öğr. Üyesi N. Muhammet ÇELİK in danışmanlığında Recep PEKGÖZ tarafından hazırlanan “Ortaokulda Çalışan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Rekreasyon Faaliyetlerine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi (Siirt ili Örneği)” adlı tez çalışması 01/11/2019 tarihinde aşağıdaki jüri üyeleri tarafından oy birliği ile Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Rekreasyon Yönetimi Anabilim Dalı’nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

Başkan

Doç. Dr. Cengiz TAŞKIN

Üye

Dr. Öğrt. Üyesi N. Muhammet ÇELİK

Üye

Dr. Öğrt. Üyesi Yusuf SÖZER

İmza

.....

.....

.....

Yukarıdaki sonucu onaylarım.

Doç. Dr. Ferhat KORKMAZ
Enstitü Müdür V.

TEZ BİLDİRİMİ

Bu tezdeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edildiğini ve tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

DECLARATION PAGE

I hereby declare that all information in this document has been obtained and presented in accordance with academic rules and ethical conduct. I also declare that, as required by these rules and conduct, I have fully cited and referenced all materials and results that are not original to this work.

Recep PEKGÖZ

01.11.2019

ÖZET

ORTAOKULDA ÇALIŞAN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN REKREASYON FAALİYETLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ (SİİRT İLİ ÖRNEĞİ)

Recep PEKGÖZ

Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Rekreasyon Yönetimi Anabilim Dalı

Danışman: Dr. Öğrt. Üyesi N. Muhammet ÇELİK

2019, 45

Jüri

Danışman: Dr. Öğrt. Üyesi N. Muhammet ÇELİK

Doç. Dr. Cengiz TAŞKIN

Dr. Öğrt. Üyesi Yusuf SÖZER

Bu araştırmada, Ortaokulda Çalışan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Rekreasyon Faaliyetlerine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi **amaçlanmıştır**. Araştırmanın evrenini; 2018-2019 eğitim- öğretim yılı ikinci döneminde Siirt ilinde Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı ortaokullarda görev yapmakta olan 230 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise Siirt merkezde 38 (otuz sekiz) Siirt iline bağlı ilçelerden ise; Baykan 18 (on sekiz), Eruh 10 (on), Kurtalan 26 (yirmi altı), Pervari 22 (yirmi iki), Şirvan 14 (on dört) ve Tillo 4 (dört) orta okulda görev yapan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinden 127'si erkek ve 103'ü kadın olmak üzere toplam 230 öğretmen araştırmaya gönüllü olarak katılmıştır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak Akgül, Karaküçük ve Ertüzün'ün (2018) tarafından geçerlik güvenilirlik çalışması yaparak Türkçe'ye uyarladıkları "Rekreasyon Fayda Ölçeği- RFÖ" kullanılmıştır. Verilerin analizinde katılımcıların demografik özelliklerine göre rekreasyon faaliyetlerine yönelik fayda düzeylerini karşılaştırmak için t- Testi ve ANOVA, gruplar arasındaki farklılığı belirlemek için ise VI TUKEY testi kullanılmıştır. Katılımcıların rekreasyon faaliyetlerine yönelik fayda düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya çıkartmak amacıyla Pearson Korelasyon analizi uygulanmıştır. Normal dağılım sergilemeyen verileri bulunmadığından başka bir analiz uygulanmamıştır.

Araştırma sonucunda; "Rekreasyon Fayda Ölçeği- RFÖ" Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri açısından tüm alt boyutlarda; cinsiyet, eğitim durumu, yaş durumu, mesleki deneyim ve mesleki kıdem açısından anlamlı olarak değişmemektedir. Cinsiyet durum değişkenine göre ise Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Psikolojik alt boyutuna bakıldığında ise Rekreasyonel aktivitelere katılımın; bireylerde zihinsel sıkıntılardan kurtulma, hoş ruh hali, yeteneklerin farkına varabilme, potansiyel yeteneklerini geliştirme, işlerinden daha fazla zevk alma, sorunlarıyla baş edebilme ve yeni deneyimler ile bilgiler kazana bilme açısından anlamlı olarak değiştiği görülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri , Rekreasyon Faaliyetlerine Yönelik Fayda, Ortaokul Öğretmenleri

ABSTRACT

MASTER THESIS

EVALUATION OF THE VIEWS OF THE PHYSICAL EDUCATION AND SPORT TEACHERS WORKING IN SECONDARY SCHOOLS ABOUT RECREATION ACTIVITIES (SİİRT PROVINCE EXAMPLE)

Recep PEKGÖZ

Batman University Social Sciences Institute

Recreation Management Department

Advisor: Dr. Lecturer N. Muhammet ÇELİK

2019, 45

Jury

Advisor: Dr. Lecturer N. Muhammet ÇELİK

Assoc. Prof. Cengiz TAŞKIN

Dr. Lecturer Yusuf SÖZER

In this study, it is aimed to evaluate the views of the physical education and sport teachers working in secondary schools about recreation activities. . The population of the study is composed of 230 Physical Education and Sport Teachers working in secondary schools of Siirt Province National Education Administration of second of second term of 2018-2019 academic year. The sample group is composed of a total of 230 teachers 127 of whom are male 103 of whom are female who voluntarily participated in the study and who are still working in Siirt centre (38), in provincial towns such as Baykan (18), Eruh (10), Kurtalan (26), Pervari (22), Şirvan (14) and Tillo (4).

In the investigation, “Recreation Benefit Scale - RBS”, adapted to Turkish by Akgül, Karaküçük and Ertüzün, was used as data collecting tool. In analysing the data, according to the demographical properties of the participants, t- test and ANOVA was applied to compare the benefit levels of recreational activities; and VI TUKEY test was used to determine the differences among the groups. In order to reveal the relation between benefit levels to recreational activities of participants, Pearson Corelation analysis was used. No other analysis was applied since there were no data exhibiting abnormal distribution.

As a result of the study, “Recreation Benefit Scale – RBS” does not change significantly with Physical Education and Sport Teachers in terms of all sub-dimensions such as gender, education, age, professional experience and professional seniority. According to gender variable, when the teachers’ psychological sub-dimension is examined, participation in the recreational activities, it is seen that it has changed significantly in terms of individuals’ freeing themselves from mental stress, happy spritual manner, being aware of their abilities, developing their potential abilities, enjoying more from their job, coping with problems, and being able to achieve information and new experiences.

Key Words: Physical Education and Sport Teachers, Benefit to Recreational Activities, Secondary School teachers

ÖNSÖZ

Yüksek Lisans eğitimime başladığım günden itibaren, çalışmalarımın her aşamasında yanımda olduğunu hissettiren, çok yoğun olduğu dönemlerde bile bana vakit ayıran, desteğini hep üzerimde hissettiğim öncelikle hocam ve sonrasında tez danışmanım olan Dr. Öğretim Üyesi Nuri Muhammet ÇELİK' e sonsuz teşekkür ederim.

Recep PEKGÖZ

Batman-2019

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün aşamalarda patent ve telif haklarını ihlal edici etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tezde kullanılmış olan tüm bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi beyan ederim. 01.11.2019

Recep PEKGÖZ

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	IV
BEYAN.....	VII
İÇİNDEKİLER.....	VIII
TABLolar LİSTESİ.....	X

I.BÖLÜM

1. GİRİŞ.....	1
1.1. Araştırmanın amacı.....	3
1.1.1.Amaçlar.....	3
1.2. Problem Durumu.....	4

II.BÖLÜM

2.KAYNAK ARAŞTIRMASI.....	5
2.1.Rekreasyon Kavramı.....	5
2.2.Rekreasyonun Ortaya Çıkışı.....	5
2.3.Rekreasyona İhtiyaç Duyulmasının Nedenleri.....	7
2.4.Rekreasyonun Faydaları.....	11
2.4.1.Rekreasyonun Psikolojik Faydaları.....	12
2.4.2.Rekreasyonun Fiziksel Faydaları.....	13
2.4.3.Rekreasyonun Sosyal Faydaları.....	13
2.5.Rekreasyonun Sınıflandırılması.....	14
2.5.1.Amaçlarına Göre Rekreasyonun Sınıflandırılması.....	14
2.5.2.Çeşitli Kriterlere Göre Rekreasyonun Sınıflandırılması.....	14
2.5.3.Fonksiyonel Açısından Rekreasyonun Sınıflandırılması.....	14
2.6.Rekreasyon Faaliyetlerine Katılımı Etkileyen Faktörler.....	15
2.7.EĞİTİM VE BEDEN EĞİTİMİ.....	16
2.7.1.Eğitimin tanımı.....	16

2.7.2.Eğitimin önemi.....	16
2.7.3.Beden Eğitimi ve Spor Kavramı.....	17
2.7.4.Beden eğitimi ve sporun önemi.....	19
2.7.5.Beden eğitimi ve sporun amaçları.....	19
2.7.6.Beden eğitimi ve sporun faydaları.....	21
2.7.6.1.Fiziksel gelişime etkisi.....	21
2.7.6.2.Zihinsel gelişime etkisi.....	22
2.7.6.3.Sosyal gelişime etkisi.....	23
2.7.6.4.Psikolojik gelişime etkisi.....	24

III.BÖLÜM

3. MATERYAL ve YÖNTEM.....	25
3.1 Araştırmanın Modeli.....	25
3.2.Evren ve Örneklem.....	25
3.3. Veri Toplama Araçları.....	25
3.4. Verilerin Analizi.....	26

IV.BÖLÜM

4. ARAŞTIRMA BULGULARI.....	27
------------------------------------	-----------

V.BÖLÜM

5.1. TARTIŞMA VE SONUÇ.....	32
5.2.ÖNERİLER.....	36
KAYNAKLAR.....	37
ÖZGEÇMİŞ.....	42
EKLER.....	43

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 3.1. Kolmogorow Smirnov Normallik testi Sonuçu.....	26
Tablo 4.1. Katılımcıların Demografik Bilgileri sıklıkları.....	27
Tablo 4.2. Katılımcıların Boş Zamanlarını Değerlendirme Alt Boyut Düzeyleri	28
Tablo 4.3. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre Boş Zamanlarını Değerlendirme Engellerinin Mann Whitney-U testi sonuçları.....	28
Tablo 4.4. Katılımcıların Medeni Durumu Değişkenine Göre Boş Zamanlarını Değerlendirme Engellerinin Mann Whitney-U testi sonuçları	29
Tablo 4.5. Katılımcıların Eğitim Durumu Değişkenine Göre Boş Zamanlarını Değerlendirme Engellerinin Kruskal Wallis-H testi sonuçları	29
Tablo 4.6. Katılımcıların Yaş Değişkenine Göre Boş Zamanlarını Değerlendirme Engellerinin Kruskal Wallis-H testi sonuçları	30
Tablo 4.7. Katılımcıların Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Boş Zamanlarını Değerlendirme Engellerinin Kruskal Wallis-H testi sonuçları	30
Tablo 4.8. Katılımcıların İşten Artan Boş Zamanlarını Değerlendirip Değerlendirmediklerine İlişkin Görüşlerinin Mann Whitney-U testi sonuçları	30
Tablo 4.9. Fiziksel Alt Boyut, Psikolojik Alt Boyut, ve Sosyal Alt Boyut Arasındaki Korelasyon İlişkisi.....	31

I.BÖLÜM

1. GİRİŞ

Eğitimin temel prensiplerinden biri kişileri, zihinsel ve bedensel olarak geliştirmektir. Kişilerin, bedensel ve ruhsal olarak sıhhatli ve mutlu kişiler olması, toplumsal gelişmenin de birincil şartlarındandır. Bu nedenden dolayı beden eğitimi ve spor dersi, öğrencilere sıhhatli spor yapma alışkanlığına sahip olmayı bireyin kendisine mutabık bir sportif faaliyeti yaşamı süresince iletmesini gayelemektir.

Öğretim süreci birçok faktörün aktif bir şekilde ilişkide olduğu kompleks bir süreçtir. Eğitimde ilk çağlardan beri “daha iyi nasıl öğrenebiliriz?” sorusuna cevap aranmıştır. 1930 yılından yakın zamana kadar insan zihninin anlaşılmasız bir yapıya sahip olduğu varsayılarak davranışçı bir yaklaşımla öğrenme sürecinin yapılabileceği düşünülmüştür. 1960 lı yıllarda eğitim kalitesini artırmak için “daha iyi nasıl öğrenebiliriz?” sorusunun yerini “insanlar nasıl öğrenir?” sorusunun cevabı aranmaya başlanmıştır.

Bulduğumuz çağda teknolojinin hızla gelişmesiyle birlikte insanlarda hareketsizlik ve buna bağlı olarak sağlık problemleri artış göstermiştir. Sağlık sorunlarındaki artış birçok ülkeyi vatandaşlarına düzenli spor yapma alışkanlığı kazandıracak önlemler almaya yöneltmiştir. Sporu yaşam boyu hayatımızın bir parçası haline getirmek için küçük yaşlarda spor yapma alışkanlığını çocuklarımıza kazandırmamız gerekmektedir. Spor yapma alışkanlığında olduğu gibi sportif becerilerin temeli de erken zamanlardaki kazanımlarla daha şahane olduğu için, beden eğitimi ve spor ile alakalı çeşitli düzenlemeler yaparak çözümler çoğaltılmaya çalışılmıştır.

Yapılan yenilikleri kabullenmek ve uygulamaya geçirmek pek kolay olmamaktadır. İnsan yapısı gereği, yenilik ve değişiklik ile karşılaştığında kabullenme yerine yeniliğe karşı geri durmaktadır. İnsan “en kestirme yol bildiğim yoldur” anlayışında olduğu gibi yeni karşılaşacağı durumlara karşı korku ve endişe duyarak yeniliklere karşı durmayı ve bildiği sistemde çalışmayı yeğlemektedir.

Eğitim süreci çok boyutlu olup süreklilik arz eden yaşantı yoluyla elde edilen ve yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Süre ve mekân açısından sınırsızdır. Öğretme süreci ise öğretme etkinliklerine yön verme işidir. Öğrenme sürecine yön verme işlemi yöntem (stil) olarak adlandırılır. Eğitimde yöntem kavramını, öğrencilere kazandırılması gereken davranışı

daha kısa sürede ve etkili bir biçimde nasıl gerçekleştirebiliriz sorusu ile karşımıza çıkar. Eğitimde hedefe ulaşmaya uygun öğretim yönteminin seçimi ile gerçekleşebilir. Bu sebepten dolayı her ders ve her konu için bir tane öğretim yöntemi değil; dersin ve konunun öğretimini daha kalıcı ve pratik gerçekleştirilebileceği düşünülen yöntemlerle ders işlenmelidir.

Bir eğitim düzeni dört ana temel üzerine inşaa edilmiştir. Bunlar amaçlar, içerik, öğretme öğrenme süreci ve ölçme değerlendirme sürecidir. Gayeler kısmını iki etaba bölmüştür. Bunları dikey- yatay amaçlar olarak isimlendirmiştir. Dikey gayeler ücra, umumi ve zati gayeler olarak tebarüz etmiş; ufki boyuttaki gayeler ise üç basamakta bölümlendirmiştir. Bunlar; bilişsel, duyusal ve psikomotor bölümlerdir.

Bilişsel bölüm, zihinsel öğrenmelerin yoğunluk kazandığı bir alandır. Bu alanın alt aşamaları altı başlık himaye toplayabiliriz. Bunlar; bilgi, kavrama, uygulama, çözümleme, sentez ve değerlendirmedir.

Duyusal alan ise sevgi, korku, ilgi, tutum gibi duygusal tarafların yoğunlukta olduğu alanları kapsamaktadır. Bu alana yönelik alt aşamaları ise; alma, tepkide bulunma, değer verme, örgütlenme ve kişilik haline getirme başlıkları altında toplanabilir.

Devinişsel alan olarak isimlendirilen psikomotor alan ise zihin ve kas koordinasyonunun yoğun olduğu becerileri kapsayan bir bölümdür. Bu bölümün alt aşamaları da algılama, kurulma, kılavuzluk üstlenme, mekanikleşme, beceri oluşturma, entegre ve yeni ürünler oluşturmaktadır.

İçerik: öğretim programının ikinci boyutudur. Gayelere yetişmek için seçilmiş konulardır. Belirlenen gayeye nasıl yetiştiriz sorusunun cevabı bu bölümde aranır. İçeriği düzenlerken; somuttan soyuta, basitten karmaşığa, kolaydan zora ve yakından uzağa prensiplerine dikkat edilmesi gerekir. Bu boyutta dikkat edilmesi gereken en mühim nokta; gaye ile belirlenen içeriğin, birbirleri ile tutarlılık göstermesidir.

Beden Eğitimi ve Spor Dersi programları hazırlanırken kazanımlar bilişsel, duyusal ve psikomotor alanlarda bütünsel bir yapıda olduğu gibi tek bir alanda da yoğunlaşabilir. Bu nedenden dolayı öğretmenlerin farklı öğretme yöntemlerinden birini veya birkaçını ders programlarına edebilirler. Öğrenme yöntem ve stratejisini seçerken zaman, malzeme, alan, öğrenci sayısı ve öğrenci düzeyi gibi durumları da dikkate almak gerekir.

Bir dersin gayesi; öğrenciye psikomotor beceriyi kazandırmak, bilişsel seviyesini harekete geçirmek ve sosyal yönden pozitif etkileşim sağlamak ise bu gayeleri karşılamak için

farklı öğretim yöntemlerini kullanmak gerekir. Bu gayelere yetişmede kullanılan öğretim yöntemlerinin birbirlerine karşı üstün ve eksik taraflarının olabileceği bellidir.

Mosston'un alıştırma, eşli çalışma, kendini denetleme, katılım ve yönlendirilmiş buluş yöntemlerini kullanırken bu stillerin özellikleri ve çalışma yöntemlerinin öğrenciler tarafından ince ayrıntılarına kadar özümsemiş olması gerekmektedir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Siirt ili Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı ortaokullarda görev yapmakta olan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin rekreasyon faaliyetlerine ilişkin görüşlerinin değerlendirmesi anketi.

1.1.1. Amaçlar

Bu araştırmanın amacı, Siirt ili Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı ortaokullarda görev yapmakta olan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin rekreasyon faaliyetlerine ilişkin görüşlerinin değerlendirmesinde çeşitli demografik değişkenlere göre incelenmesidir.

- a) Cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
- b) Medeni duruma göre farklılaşmakta mıdır?
- c) Eğitim durumuna göre farklılaşmakta mıdır?
- d) Yaşa göre farklılaşmakta mıdır?
- e) Meslekteki kıdeme göre farklılaşmakta mıdır?
- f) Meslekteki deneyime göre farklılaşmakta mıdır?

1.2. Problem Durumu

Siirt ili Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı ortaokullarda görev yapmakta olan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin rekreasyon faaliyetlerine ilişkin görüşlerinin değerlendirmesinde;

Sınırlılıklar

Bu araştırmanın amacı, Siirt ili Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesindeki ortaokullarda öğretmenlik yapmakta olan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin rekreasyon etkinliklerine

ilişkin düşüncelerinin değerlendirmesinde çeşitli demografik parametrelere bakılarak incelenen bu çalışmada;

- a)** Siirt ili Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesindeki ortaokullarda öğretmenlik yapmakta olan 2018-2019 eğitim öğretim yılı ikinci dönemimde öğretmenlik yapan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri ile hudut tur.
- b)** Siirt ili Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesindeki ortaokullarda 2018-2019 eğitim-öğretim yılı ikinci yarıyılında yapılan araştırma sırasında yıllık icazet, sıhhat icazeti, ücretsiz icazet, geçici görev vb. gibi görevde olmayan öğretmenler çalışma dışında tutulmuştur.

II. BÖLÜM

2. KAYNAK ARAŞTIRMASI

2.1.Rekreasyon Kavramı

Rekreasyon nosyonu araştırmacılar aracılığıyla tasdik edilmiş müşterek bir tarifi olmamakla birlikte rekreasyon başlangıçta Latince yenilemek tekrarlamak manalarında recreatio sözcüklerinden üretilmiştir. (Kabağaç ve Alover, 1995). Sözcük anlamı ise İngilizcede “leisure”, Latince “licere” yani “hür olmadan” gelmektedir. Rekreasyon ekseriyet ile tahakküm den kurtulma seçme hürlüğü, iş yaşamından ve mesuliyet duyduğu vakitlerden fazla kalan vakit olarak ifade edilmektedir (Torkildsen, 1996).

Rekreasyon tazelemek anlamındaki klasik yaklaşımına göre; Rekreasyon kişiyi yapmakta olduğu zorunlu uygulamalardan sonra arta kalan vakitlerde yenileyen rahatlatan ve arzulu olarak talep ettiği gibi yaptığı etkinlik olarak tarif etmiştir (Kraus, 1985).

Rekreasyonun tabanında hür ve serbestlik bulunmaktadır. Özetle rekreatif faaliyetlerine iştirak edecek olan kişi bu etkinlikleri hür ve arzulandığı gibi hareket edebilmelidir. Rekreasyon bireylerin münhal vakitlerinde yaptıkları etkinliklerdir. Rekreasyon bireyin mecburi yapması gerekenler dışındaki vakitlerde iştirak ettiği etkinliklerle ilgili olup birçok alanda ve bireyin isteğiyle hür olarak yaptığı fazla çeşitli etkinliklere denir (Karaküçük, 2008).

2.2.Rekreasyonun Ortaya Çıkışı

İnsanoğlunun ilk dönemlerden şimdiki vakite kadar rekreasyon olgunlaşarak ve türleşerek varlığını ilerletmiştir. (Hazar, 2014:50). Karaküçük (2008:9)’e göre ilk bireyler geçim kaynağı olarak avcılık ve toplayıcılıkla çalışmışlar ve avcılıkta rastladıkları hayvanları münhal vakitlerinde duvarlara dizayn etmeleri rekreasyon etkinliği olarak ölçülmüştür. Paleolitik ve neolitik dönemlerdeki iptidai toplumlar müteaddit rekreasyon faaliyetlerine birincil delil yapıtlar bırakmışlardır. Bu yapıtlar: savaş işaretleri müzik enstrümanları dini ayinler, çömlek, resim, çizim ve boncuklardan oluşturulmuş eşyalardır (McLean vd., 2011:50).

Antik Mısır döneminde, Mısır kültürünün zengin ve türlü olması müteaddit rekreasyon faaliyetlerinin meydana gelmesini temin etmiştir. Bu etkinlikler: resim, güreş, jimnastik, top

oyunları, boğa güreşi, müzik, drama, telli ve çalgılı enstrümanlardır. Antik Mısır’ da kadınların umumi yönden iştirak ettikleri rekreasyon faaliyetleri kraliyet hanelerinde şarkı seslendirmektedirler (McLean vd., 2011:52).

Eski Asur ve Babil dönemlerinde; iki kuvvetli imparatorluk Mısırlılara bakarak güreş, okçuluk, boks, dans ve müzik faaliyetlerine yer açmışlardır. Lakin Asurlular savaş aleti ve malzemelerini av aktiviteleri içinde sürekli kullanmışlardır. Öte yandan kabartma, heykel ve yazıtlarda bu zamanda tutulan aktivitelerdir. Dokuzuncu yüzyılın ilk zamanlarında ise kraliyet av etkinlikleri için büyük meydanlar kurulmuştur (McLean vd., 2011:52).

Antik Yunan döneminde rekreasyon faaliyetlerine sürekli ehemmiyet gösterilmiştir. Senenin yaklaşık 70 gününü farklı dini etkinlikler ile yaşamışlardır. Devlet büyükleri de daimi olarak rekreasyon faaliyetleri ile zaman geçirmişlerdir. Malum rekreasyon faaliyetleri müzik, şiir, tiyatro, jimnastik, kültürel faaliyetleri, koşu, sıçrama, güreş, cirit atma, disk atma, dans, yüzme, boks ve top oyunlarıdır (McLean vd., 2011:53).

Antik Roma döneminde; Roma ibadetiyle ilişkili müteaddit oyun inkişaf göstermiştir. Bu oyunlar rahipler ve devlet kuruluşları aracılığıyla müzaheret etmişlerdir. Roma oyunlarının ehemmiyetli bölümü askeri zaferleri kutlayan oyunlardır. Romalılar münhal vakitlerinde ortaya çıkan rekreasyon etkinlikleri süresince en çok oyunu müzaheret etmişlerdir. Romalılar Yunanlılara göre tasavvur cu ve inşaatçılardır. Bundan dolayı rekreasyon faaliyetleri için açık hava tiyatroları, amfi tiyatrolar stadyumlar meydanlar ve bahçeleri inşaa ederek meydana getirmişlerdir (McLean vd., 2011:54).

Türkiye’deki rekreasyon etkinliklerinin büyümesi yönüyle evreler halinde maddeler olarak gösterilmiştir:

- Cumhuriyet zamanında ise yaşanan sanayileşme sebebiyle bireylerin münhal vakitlerinde yükseliş görülmüştür. Ayrıca şehirleşmede rekreasyon etkinliklerine olan gereksinim yükselmiştir. Bununla beraber kültür, spor ve sanat branşlarında mühim büyümeler görülmüştür (Hazar, 2014:52).
- Selçuklu zamanında meydana gelen Ahilik örgütü cemiyetlere spor ve şenlikler kazandırmıştır. Ahilik örgütü böyle çeşitli rekreasyon etkinliklerine olabildiğince önem vermiştir. Öte yandan Lonca örgütünün kurulması da erkeklerin münhal vakitlerinde akşam yemeklerinden sonraki faaliyetlere iştirak etmelerini temin etmiştir.

- Anadolu öncesi Türk cemiyetlerinde temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktı. Kadın ve erkek tefriği olmadan savaş hazırlıkları yapılırdı. Yapılan hazırlıklarda silahlar ve başka savaş gereçleri kişilerin münhal vakitlerinde oyuna dönüşürdü. Öte yandan at üstünde oyunlar oynanırdı.
- Osmanlı zamanında rekreasyon etkinlikleri daha çok sefahat ağırlıklı olarak büyümüştür. Kadınlar saz çalmış, şarkı seslendirmiş ve masallar anlatmış; erkekler ise atçılık, okçuluk ve kahveye gitme etkinliklerini ağırlıklı olarak ortaya koymuşlardır.

2.3.Rekreasyona İhtiyaç Duyulmasının Nedenleri

Rekreasyon kavramı gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde bireylerin rutin işler dışında arta kalan zaman dilimiyle birlikte ortaya çıkmıştır. Çalışma hayatı nasıl belirli bir hedefe yönelik ise rekreasyon aktiviteleri de belirli amaçlar çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Rekreasyon çalışmaları bir anlamda bireyin boş zamanlarında kendini ödüllendirmesidir. Modern dönemde bireyler resmi tatilleri ya da hafta sonlarını kolayca değerlendirebilecekleri olanaklara sahiplerdir. Birçok ülke de rekreasyon aktiviteleri günlük yaşamın birer parçası haline gelerek, toplumsal yaşamın getirdiği bir takım psikolojik baskıdan kurtulmak isteyen bireylerin en önemli aktiviteşeklidir. (Türkmen vd., 2013: s. 2141).

Müderrişoğlu ve Uzunun (2004: s. 109) araştırılmasına bakılırsa, gelişen teknolojinin hayatı kolaylaştırması ve rutine binmiş yaşam şekli, nüfusu sürekli artan şehirler, kalabalık mekânlardan uzaklaşmak isteyen bireylerin dinlenme, eğlenme isteğinin artmasına neden olmaktadır. Serçek ve Özaltaş-Serçek'e (2015: s. 685) göre, günümüz dünyasında serbest zaman etkinliklerine duyulan ihtiyaç her geçen gün etkisini artırmaktadır. Bireyler en hafif çalışma koşullarında dahi kendini yenilemeye, vücudunu dinlemeye rekreasyon faaliyetlerine ihtiyaç duymaktadır. Rekreasyona hayatın her döneminde, her yaş aralığında başvurulmaktadır. Rekreatif faaliyetlere yalnızca çalışan bireylerin değil genç, yaşlı, öğrenci, engelli herkesin ihtiyacı vardır.

Rekreasyon aktiviteleri, bedensel, zihinsel, ruhsal, sosyal olarak gerçekleştirilen çok amaçlı ve kapsamlı bir olgudur. Dil, din, ırk, yaş, cinsiyet, sağlık durumu gözetmeksizin hiç kimse rekreasyondan mahrum bırakılmamalıdır. Toplum karmaşık bir yapıdır ve birbiriyle bağlantılıdır dolayısıyla rekreasyon kavramını diğer toplumsal amaçlardan ayırmak doğru olmaz. Fiziksel, zihinsel ve sosyal anlamda devlet yapısının iyi bir düzeye ulaşması için ihtiyaçlar giderilmeli, istekler belirlenmeli, çevre ile pozitif bir etkileşim sağlanmalıdır. Yaşam kalitesini artırmak için rekreasyon aktiviteleri önemli bir kaynaktır. Günümüz

toplumların en büyük problemleri arasında stres, tatminsizlik, fiziksel aktivitelerden uzak kalma, yaratıcılık yetersizliği, gittikçe artan yabancılaşma gibi örnekler yer almaktadır. Bütün bu problemler rekreasyon faaliyetleri aracılığıyla azaltılabilir ve bu aktiviteler toplum olarak bir alışkanlık haline dönüştürülebilir (Sivan ve Ruskin, 2000: s. 1).

Tüm bilgilerden de anlaşılacağı gibi insanların rekreasyon etkinliklerine yönelmelerine etki eden birçok neden bulunmaktadır (Demir ve Demir, 2006: s. 37). Literatürde insanları rekreatif etkinliklere yönelten nedenler bireysel ve toplumsal nedenler olarak iki grupta ele alınmış olup, söz konusu nedenlere ilişkin bilgiler aşağıda sunulmuştur;

- Bedensel sağlığı geliştirmek: Teknolojinin hızla gelişmesiyle birlikte ulaşım ağındaki ilerleme de her geçen gün artarken insanların hareketlilik seviyesi de bu nedenle azalmaktadır. Dinamik olmayan bireyler daha az enerji tüketmeye başlamakta dolayısıyla bir takım sağlık problemleri de ortaya çıkmaktadır. Bu sağlık problemlerinin başında obezite, kalp-damar rahatsızlıkları, diyabet, solunum ve sindirim problemleri gelmektedir. Rekreasyon faaliyetleriyle dinamik bir yapıya kavuşarak bu sağlık problemlerinin ortaya çıkması engellenebilir (Karaküçük, 2008: s. 95).
- Ruhsal sağlığı geliştirmek: Bireylerin günlük hayatlarında iş, okul ya da sosyal çevrelerinde karşılaştıkları birçok problem vardır. Monoton hayat şartlarından kaynaklanan stresten ve yorgunluktan uzaklaşmak isteyen bireyler rekreatif etkinliklere yönelmeye başlamaktadır. Rekreatif etkinlikler yaşam koşullarını monotonluktan çıkararak, bireylerin yenilenmesine, moral depolamasına yardımcı olmaktadır. Her birey rekreatif etkinliği tercih ederken özgürdür, bu durum bireyin özgürlük hissini geliştirirken, yeteneklerinin de ortaya çıkmasına katkı sağlayabilir (Karaküçük, 2008: s. 95-96). Çoğunlukla açık alan rekreasyon aktivitelerinin büyük bir kısmı ormanlık ve yeşil alanlarda yapılmaktadır. Araştırmalar da gösteriyor ki ormanlık ve yeşil alanlar, doğal ortamlar stres ve yorgunluğu azaltarak insanların dinlenmesine, tazelenmesine yardımcı olmaktadır. Açık alan rekreasyon çalışmaları sağlık açısından ve modern hayatın getirdiği karmaşa, gürültü ve stresten uzaklaşmanın en iyi yoludur. Bedensel ve fiziksel problemleri olanlar, yaşlılar doğal çevrede yaptıkları etkinliklerin iyileştirici etkisini de görebilmektedirler (Bell vd., 2007: s. 21).
- Sosyal açıdan gelişmek: Rekreasyon etkinliklerine katılım sosyal açıdan insanlara fayda sağlamakta olup (Can, 2015: s. 3), bunun temelinde rekreasyon etkinliklerinin

genellikle gruplarla yapılması yatmaktadır. Rekreasyon faaliyetleri bireylerin toplumsallaşmasını, bir gruba ait olma grupla birlikte hareket etme gibi özelliklerini de geliştirmektedir. Grupla yapılan etkinliklerin genel özellikleri aynı zevklere sahip bireylerin bir araya gelmesidir. Ortak zevklere sahip bireylerin bir araya gelmesi bireylerin yalnızlık duygularının körelmesine, hoşgörölü ve sağduyulu olmalarına imkan sağlamaktadır (Karaküçük, 2008: s. 96-97). Sosyalleşme düzeyi bireylerin sosyal etkinliklere katılım oranıyla birlikte artmaktadır. Bu anlamda rekreasyon faaliyetlerinin önemli büyüktür. Rekreasyon etkinlikleri sayesinde bireyler toplumsal yaşam içerisinde daha aktif rol almaya başlamışlardır. Bunlara ek olarak rekreasyon özgüven gelişimi, kendini geliştirme gibi bazı kişilik özelliklerinin de gelişimine katkı sağlamaktadır. Rekreatif faaliyetler toplumun bir araya gelmesine katkı sağlamaktadır (Atalay vd., 2013: s. 18).

- Kişisel beceri, yetenek ve yaratıcılığı geliştirmek: Bireylerin hangi alanda yeteneklerinin olduğunu hemen anlamak güçtür. Yeteneklerine uygun etkinliklere katıldıklarında becerilerini ortaya çıkarabilecek performansı gösterebilirler. Rekreatif etkinlikler her yaş grubunun yeteneklerini ortaya çıkmasına olanak sağlayabilir. Bireyler genellikle yaratıcı yeteneklerine farkında değildirler. Deneme yoluyla yaratıcılık özelliklerini bazen ortaya çıkarabilmektedirler. Bazen neye yetenekli olduğuna dikkat etmeden bireyler farklı alanlarda birçok çalışma yapabilirler. Yeteneklerinin farkında olan ve bunu geliştirme fırsatı yakalayabilenler bu özelliklerini rekreatif çalışmalarla ortaya koyabilirler (Karaküçük, 2008: s. 98).
- İş verimliliği ve başarısını arttırmak: ağır iş koşullarında çalışan bireylerin iş stresini ve yorgunluğunu atabilecekleri rekreasyon faaliyetlerine katılmaları iş verimliliğini ve güçlerini arttırmalarında katkı sağlamaktadır (Karaküçük, 2008: s. 98-99). Can'a (2015: s. 3) göre, günlük rutin işlerden uzaklaşarak bireylerin kendine zaman ayırması, beden ve ruhen yenilenmesi, sağlık açısından aktiviteler yapması iş verimliliğine ve motivasyonuna pozitif yönde katkı sağlayacaktır.
- Ekonomik hareketliliği arttırmak: son yıllarda mesleki gelişime olan ilgi giderek artmaktadır. Bireyler serbest zamanlarında mesleki gelişim etkinliklerine katılarak üretici bir faaliyet gerçekleştirmektedirler. Daha çok kırsal bölgelerde açılan halı dokuma kursları, el sanatları, mahkumlara yaptırılan kunduracılık, marangozluk gibi gelir elde edebilecekleri mesleklere sahip olmaktadır (Karaküçük, 2008: s. 90). Rekreatif etkinliklerin ekonomiye katkısı gelişmekte olan bölgelerde çoğunlukla görülmektedir. Kırsal kesimler için rekreasyon faaliyetlerinin olumlu katkıları vardır

özellikle turistik açıdan yapılan faaliyetler yerel istihdam olanaklarını artırırken kırsal kalkınmaya da imkan sağlamaktadır. Kırsal bölgelerin sosyo-ekonomik açıdan gelişimine katkı sağlarken, serbest zaman ve turizm açısından faaliyetler de sosyo-kültürel yapıya katkı sağlamaktadır (Kadanalı ve Yazgan, 2012:s.97).

- Mutluluk düzeyini arttırmak: rekreatif etkinliklerin temel amaçlarından biri de insanların mutlu olmasını sağlamaktır. Her birey mutlu olmak için çaba sarfetmektedir. Doğru seçilmiş yada iyi değerlendirilen bir rekreasyon aktivitesi bireylerin mutlu olmasını sağlarken, yanlış seçimlerde mutsuzluğa sevk etmektedir (Karaküçük, 2008: s. 100).
- Toplumsal dayanışma ve bütünlüğü geliştirmek: Rekreasyon etkinliklerine aynı anda birden fazla kişi katılmaktadır. Her bir bireyin farklı kişilik özellikleri, kültürel ve etnik farklılıklarından dolayı bir takım uyuşmazlıklar ortaya çıkabilmektedir. Bu çatışmaların en aza indirilebilmesi için rekreatif etkinliklere katılım önemlidir. Rekreatif etkinliklerle birlikte sosyal, ekonomik, eğitim gibi farklılıklar ortadan kalkmakta veya bireyler toplumsal hayata daha kolay uyum sağlayabileceği için uyumsuzluklar daha kolay ortadan kalkmaktadır. Her birey rekreasyon faaliyetlerine farklı bir kültürden ancak ortak zevklerle bir araya gelmektedir. İnsanları bir araya toplayan bu ortak zevkler dostlukların pekişmesini sağlayacak toplumsal etkinliklerdir (Karaküçük, 2008: s. 100). Rekreatif amaçlı gerçekleştirilen özellikle sportif etkinlikler toplumların yapılarında manevi açıdan olumlu etkiler bırakmaktadır. Turizm, sanayi ve ticaret açısından da önemi olan bu spor etkinlikleri toplumsal gelişime olumlu katkı sağlamaktadır. Sportif faaliyetler toplumların kendi kültürel miraslarını farklı ülke ve toplumlara tanıtmalarının en kolay yoludur. Bu sportif faaliyetler sayesinde toplumlar kendi örf, adet, gelenek, göreneklerini ve değer yargılarını tanıtmaya şansını bulabilirler (Ramazanoğlu vd., 2005:s.156).
- Toplumun demokratikleşme düzeyini arttırmak: Rekreatif faaliyetlerin gruplar halinde yapılması insanların toplumsal kurallara daha kolay uyum sağlamalarına ve birbirleriyle daha sağlıklı etkileşim kurmalarına olanak sağlamaktadır. Rekreatif etkinlikler belli kurallar çerçevesinde yapılan kazananı ve kaybedeni olan kurallara uymayı zorunlu kılan ve başkalarının haklarına da saygılı olmayı gerektiren bir faaliyettir. Dolayısıyla daha medeni bir toplum oluşmasına katkı sağlamaktadır (Karaküçük, 2008: s.101).

2.4.Rekreasyonun Faydaları

Şuan ki çağda artık gelişen ve büyüyen teknoloji ile beraber kişilerin iş zamanlarında düşmeler, kişilerin münhal vakitlerindeki yükselişe sebep doğurmaktadır (Kılbaş, 2010: 32). Kişilerin yükselen münhal vakitlerini farklı tür gayelerle, farklı aktivite yaparak değerlendirmektedir. Münhal vakitte yapılan farklı aktiviteler, kişilerin günlük yaşamlarına, sıhhatlerine içsel rahatlıklarına ve yaşam niteliklerine tesir olan mühim etkenler durumundadır (Salihoğlu, 2016; Gönülateş, 2016).

Bireyleri ortak bir noktada buluşturan ve birbirleriyle bağlantı kurmalarına yardımcı olmaktadır. Münhal vakitler bireylerin gelişmeleri için birden fazla şey öğretmekte ve takdim etmektedir. Seçme hürlüğü, içsel ödüllendirmeler, mutluluk, zevk, oyun, yarışma, risk ve huzur v.b bireyler tarafından bir çok mühim konunun kaynağı olarak ortaya çıkmaktadır. Sağlıklı mutlu kişiler oluşturulmasında istirahat ve eğlenme ihtiyaçlarını tedarik eden münhal vakit değerlendirme faaliyetleri büyük mühüme sahiptir (Köybaşı, 2006). Son kez meydana gelen bu doygunluk verici münhal vakit, bir o kadar mühim ki, münhal vakitler tedavilerde de kullanılmaktadır.

Fakat her rekreasyon faaliyetleri kişilere benzer mertebede tesir ve yarar sağlamayabilir. Misal, hoş bir ilkbahar vakti evde televizyon izlemekten vazgeçip dışarı çıkıp yürümek yararlı bir etkinlik esas olacaktır (Karaküçük, 2008: 29). Yararlar, kişilerin seçimlerine bakılarak varyasyon gösterebilmektedir. Rekreasyon yararlarını umumi yönden sıraya koyacak olursak üç taban aşamada bir araya getirilmektedir. Bunlar; psikolojik, fiziksel ve sosyal yararları yönünden sınıflandırılmaktadır (Güzel, Türker ve Türker, 2014).

2.4.1.Rekreasyonun Psikolojik Faydaları

Psikolojik yarar durumu kişilerin psikolojik sağlıklarına pozitif tesiri ifade etmektedir. Psikolojik sağlık; kişilerin etrafındakilerle ve kendisiyle entegrasyonu ile şekilde olması durumudur. Psikolojik yönden sağlıklı bir kişi seven sevilen, hareketleri insicamlı, gerçekçi, hür etrafındakilerle entegreli ve mesuliyetinin şuurunda olan bireylerdir (Bedir, 2016). Psikolojik sıhhatli kişiler için hissel iyilik ve güzel hayat yönünden de olabildiğince mühim bir komponenttir. Psikolojik sıhhati iyi olan kişiler pozitif hisler besledikleri için olgunlaşırlar ve münhal vakitlerini pozitif hisler için yeterli olan şartları kişilere temin etmektedir.

21.yüzyılda psikolojik tesiri olan birçok etken barınmaktadır. İş ortamındaki iş temposu, iş düzeni ve aşırı katı kaideler, rutin yaşamlar modern dönemde psikolojik

sağlığımıza tesir eden etkenlerden bir kaçını oluşturmaktadır. Bu vaziyetlerin meydana getirdiği olumsuz neticelerden sıyrılmak ve rahatlamak arzusu içinde olan kişiler türlü ortamlarda bulunmak ve türlü tecrübeler yaşamayı arzularlar. Bu durumda kişiler eğlenmek, istirahat etmek ve yenilenmek için münhal vakitlerinde etkinlikleri seçmektedirler (Bedir, 2016).

Birçok kişi etrafındakilerle tempolu etkileşim durumundadır ve bu vaziyet bireylerin öz yapılarını oluşturmada mühim bir tesire sahiptir (Hazar, 2014). Rekreatyon kişilerin öz yapılarını pozitif biçimde ortaya çıkmasında azımsanmayacak kadar önemli bir duruma sahiptir (Sarıbaş, 2014). Kişilerin daha dürüst, adil, ilkeli hoşgörölü, mütevazı ve düşünceli olmalarına olanak sağlarken bunun yanında saldırganlık meyilinde azalmasını ve cinsel dürtülerin meydana dan kaldırılmasına da yardımcı olmaktadır. Münhal vakitlerinde kişiler farklı grup, takım ve sosyal etkinliklerine iştirak ederek yalnızlıklarını giderirken, sosyal bağlantılarını kuvvetlendirerek ruhsal sağlıklarını pozitif yönde artı sağlamaktadır (Önal, 2017).

2.4.2.Rekreatyonun Fiziksel Faydaları

Münhal vakit faaliyetlerinin yararlarından en önemlisi de duygusal sıhhatimize kuvvetli biçimde bağlantılı olan fiziksel sıhhatimizdir. Münhal vakitleri etkin biçimde değerlendirmenin kardiyovasküler, solunum, kas-iskelet sistemi, metabolik ve endokrin sistemlerimiz gibi vücudumuzla alakalı birçok sisteme pozitif tesir etmektedir (Tütüncü, 2014). Vücudumuzda ortaya çıkabilecek kalp hastalıkları hipertansiyon, kolon kanseri ve diyabet gibi farklı rahatsızlıkların engellenmesinde fiziksel rekreatyon aktivitelerin pozitif tesirleri bulunmaktadır (Ertüzün ve Karaküçük, 2014). Etkin olan fiziksel rekreatyon faaliyetlerine iştirakı, kişilerin yaşam biçimindeki halsizliği eksiltir, obeziteye karşıt kişileri savunur ve kemik, eklem sızılarını eksilterek kişilerin dinç bir hayat yaşamalarına mühim bir tesiri olmaktadır.

Sistemli fiziksel faaliyetten haz alma, yardımlaşma özgüven ve fiziksel etkinliklerin faydaları üzerinde pozitif itikatlar tedarik etmektedir. 21. Yüzyılda yaşam daha çok hareketsiz hale bürünmektedir ve rekreatyon faaliyetleri günlük yaşamda eksilen hareketin ehemmiyetini yükselterek, kişilerin daha canlı görünmesinde yardımcı olmaktadır (Tütüncü, 2012).

2.4.3.Rekreasyonun Sosyal Faydaları

Sosyal büyüme ve sosyal gönenç de münhal vaktin mühim yararlarındandır. Televizyon izlemek ve video oyunları oynamak gibi kişinin kendisiyle tek kaldığı faaliyetlerin dışında, farklı rekreasyon faaliyetlerini dostluklara ve bir başkasıyla beraber olma kabiliyetine yardım eder. Bu sebeple rekreasyon faaliyetleri sosyal açıdan kişilere pozitif yardımları bulunmaktadır (Yurcu, 2017).

Kişiler arasındaki bağlantılar, etkileşimler pek çok vakit münhal vakit etkinlikleri esnasında çok güzel biçimde kuvvetlenmektedir. Takım branşları ile uğraşan kişilerin, ötekilerine bakarak daha paylaşımcı ve daha sabırlı görüldüğü ortaya çıkan araştırmalarda tespit edilmiştir (Aslan ve Aslan, 2001). Bu duruma ilave edilirse kişiler bakıma gereksinim hissettiklerinde ve lazım olduğunda kifayetli dayanağa sahip olduklarını zihinde tasarladıklarında, kendilerini ve ömürleri hakkında pozitif duygular tasarlamaktadırlar.

2.5.Rekreasyonun Sınıflandırılması

Rekreasyonun temelinde birey ve özgürlük olduğu için rekreasyon çok yönlüdür. Bu nedenden dolayı araştırmacılar rekreasyonun sınıflandırılmasında da ortak bir noktada buluşulamamışlardır (Karaküçük. 2008).

2.5.Rekreasyonun Sınıflandırılması

Rekreasyonun tabanında kişi ve hür olduğu için rekreasyon çok yönlüdür. Bu sebepten dolayı araştırmacılar rekreasyonun gruplandırılmasında da müşterek bir noktada buluşulamamışlardır (Karaküçük. 2008).

2.5.1. Amaçlarına Göre Rekreasyonun Sınıflandırılması

a. Truzim gayeli yapılan rekreasyon aktiviteleri: Kişinin artan vakitlerinde gezmek, istirahat etme, rahatlatma gayesiyle trustik mekanları ziyaret ederek yaptığı faaliyetlerdir.

b. Toplumsal gayeli yapılan rekreasyon faaliyetleri

c. Sportif gayeli yapılan rekreasyon faaliyetleri: Kişinin artan vakitlerinde çeşitli spor branşları ile ilgilenerek yaptığı aktivitelerdir.

d. İstirahat gayesiyle yapılan rekreasyon aktiviteleri: Kişinin yapmakta olduğu uğraşlardan sonra rahatlamak için yaptığı aktivitelerdir.

e. Sanatsal gayeli yapılan rekreasyon aktiviteler: Kişinin artan vakitlerinde çeşitli sanat branşlarıyla uğraşmak gayesiyle yaptığı etkinliktir

f. Kültürel gayeyle yapılan rekreasyon aktiviteleri: Kişinin yükselen vakitlerde türlü spor branşları ile ilgilenerek yaptığı aktivitelerdir

2.5.2. Farklı Kriterlere Göre Rekreasyonun Sınıflandırılması

- a. Kullanılan yere bakılırsa: Açık ve kapalı yer isteğine nazaran yapılan aktivitelerdir.
- b Yaş etkenine bakılırsa: Kişilerin kendi yaşlarına mutabık etkinlikleri tercih etmesidir.
- c. Sosyolojik içeriğe bakılırsa: Gelenek ve göreneklerimize nazaran yapılan etkinliklerdir. Buna benzer etkinlikler devlet destekli olabilir.
- d. Aktivitelere iştirak edenlerin sayısına bakılırsa: Etkinliklere iştirak edenlerin grup yahut kişisel olmasıdır.
- e. Vakite bakılırsa: Gündüz, gece, hafta içi, hafta sonu ve mevsim sezonu v.b vakitlere bakılarak yapılan etkinliklerdir.

2.5.3.Fonksiyonel Açidan Rekreasyonun Sınıflandırılması

- a. Sosyal rekreasyon: Aynı sosyal mekandaki kişilerin bir noktada birleşerek yaptıkları etkinliklerdir.
- b. Orman rekreasyonu: Ormanlarda ıssız yaşamı görme, koşu, gezi vb. gayelerle yapılan aktivitelerdir.
- c. Uluslararası rekreasyon: Farklı ülkelere yapılan trustik geziler vb etkinliklerdir.
- d. Ticari rekreasyon: Kişilerin etkinlikte yararlanılan hizmetleri satın alarak gerçekleştirdiği etkinliklerdir.
- e. Estetik rekreasyon: Gelir seviyesi güçlü olan kişilerin türlü müzik söyleyişleri yerlerde gerçekleştirdiği etkinliklerdir.
- f. Fiziksel rekreasyon: Yapılan tüm spor türleri olarak söyleyebiliriz.

2.6.Rekreasyon Faaliyetlerine Katılımı Etkileyen Faktörler

Bir kişinin herhangi bir rekreasyon etkinliğine iştirak etmesi için ilk olarak aktivite için yeterli münhal vakte ve harcanabilir gelire sahip olması gerekmektedir. Öte yandan rekreasyonun bir münhal vakit etkinliği olduğu düşünüldüğünde, harcanabilir gelir sahibi olmasına rağmen münhal vakitin eksikliği yüzünden rekreasyon etkinliklerine iştirak edemeyen kişilerin varlığı karşılaşılmaması çok olası bir olaydır. Bu nedenle bir rekreasyon etkinliğini gerçekleştirmek için yeterli münhal vakit kaynağı, sahip olunması gereken temel kaynak olarak telafuz edilmektedir (Demir, 2001). Bunun yanı sıra rekreasyona katılımı teşvik eden veya engelleyen birçok etken bulunmaktadır. Özellikle rekreasyona engel teşkil eden etkenler şu başlıklar altında oluşturulan bir modelde kaleme alınmıştır:

- ✓ Kişisel faktörler: bireyin kendisinden kaynaklanan psikolojik ve bireysel faktörler
- ✓ Kişilerarası faktörler: herhangi bir etkinliğe iştirak etmek yönünden dost, ortak, partner bulmak, vakit, maddiyat vb. faktörler.
- ✓ Bünyesel etkenler: ulaşım, tesislerin niteliği ve erişilebilirliği gibi etkenler.

Rekreasyona iştirakı teşvik eden etkenler de bu biçim sıralanabilir (Karaküçük ve Akgül, 2016: 93):

- ☐ Çalışma zamanının kısalarak boş zamanın artması
- ☐ Harcanabilir gelirin artması
- ☐ Kentleşme ve kentlileşme
- ☐ Demografik yükselişi, canlılığı
- ☐ Teknolojik büyümeler
- ☐ Kitle iletişim araçlarının tesiri (TV, internet vb.)
- ☐ Kültürel etki (inançlar, aile, etnisite vb.)
- ☐ Eğitim seviyesi
- ☐ Toplum bilinciyle alakalı yenilik ve gelişmeler
- ☐ Değişen yeni sağlık bilinci ve arzuların yenilenmesi
- ☐ Değerlerdeki yenileşmeler
- ☐ Siyasal ağırlık, politikalar ve başka kuruluşların (sendika vb.) tesirleri
- ☐ Eğlence hareketinin tesiri
- ☐ Coğrafya ve doğal zenginliklerin tesiri
- ☐ Sosyal hareketliliğin (mobilité) tesiri
- ☐ Araç-gereç malzemenin özendirilmesi
- ☐ Rekreasyonel merkezlerin cazibesi
- ☐ Etkileşim gruplarının tesiri (aile, akraba, arkadaş-dostluk tesiri)
- ☐ Sosyal sınıf ve meslek etkeni
- ☐ Demografik kaliteler ve yaş dönemlerin tesiri
- ☐ Yerleşim birimi ve hayat ortamı tesiri (fiziki ortam ve referans gruplarından etkilenme)

2.7.EĞİTİM VE BEDEN EĞİTİMİ

2.7.1.Eğitimin tanımı

Eğitim, kişiye bilgi, beceri, alışkanlık ve tutum kazanma etkinliğidir. Başka bir söyleyişle, eğitim, kişinin davranışlarında, kendi yaşamı süresince programlanan ve istenen yeniliği yaratma zamanıdır (Ertürk, 2016). Eğitim, bireysel ve sosyo-kültürel fenomenlerle alakalı yeniliklerin etkileşimi. Bu etkileşimin sonunda bireylerin gayeleri, bilgisi, davranışı, arzu düzeyi ve ahlakı yenilenir. Eğitimin gayesi, kendini gerçekleştirme fırsatı sağlayarak birey ilişkilerini, ekonomik verimliliği ve vatandaşlık mesuliyetini düzeltmektir (Varış, Gürkan, Gözütok, Gürbüz Türk & Babadoğan, 1991). Eğitim zamanlarında teknolojinin kullanılması da öğrenim yönünden kolaylıklar sağlamaktadır.

2.7.2.Eğitimin önemi

Eğitim kişinin iç ve dış yaşamını anlamak, madde ile anlamı doğru bir şekilde bağlantı kurmak ve yaşamın isteklerini yerine getirmek için hayati şart olarak tarif edilebilir. Eğitim her tarafta ve her vakitte karşımıza gereksinim olarak meydana gelir. Bireyin yeme, içme, cinsellik, himaye altına girme, barınma, sevmeye, sevilme, ait olma, değer hissetme, sanat, estetik vb gereksinimlerini sağlıklı bir şekilde tedarik edilmesi eğitimle mümkün duruma gelmektedir.

Kıral ve Altay (2007, 102), eğitimin mühimini kişi öğrenme zamanı içinde geliştiğini, büyüdüğünü ve hayatını genişlettiğini, bilgisini, görgüsünü, tecrübesini yükselttiğini ifade etmiştir. “Başkalarıyla iletişim halinde olan kişinin cemiyetin bir parçası olur, varlığını devam ettirir” söyleyişiyle de belirtmiştir.

Türkmen (2002) eğitimin, cemiyetleri inşaa etmesi, koruması, geliştirmesi, kontrol etmesi ve hüviyet kazandırması gibi gösterişlere sahip olmasını belirtmiştir. Öte yandan, eğitimin mühim ve gayesi gündelik yaşamda olan ilişki ile tarif etmiştir.

Eres (2005), eğitimin mühimi ve gayesini, hür bir toplum ve milleti inşaa edecek, ahlak seviyesi güçlü, sağlıklı bireylerin olgunlaşmasıyla olacağını tebarüz etmiştir. Kişisel ve evrensel olarak varlıklı bir toplumu inşaa etmeyi gaye gösteren ve toplumsal yenilenmelerden, tüm yeniliklere açık olan ve gelişme teşebbüsleri, toplumun her yerinden ilgi alanına girmesi gerektiğini dile getirmektedir.

Bunlarla beraber, eğitim kişilere bilgi ve beceri kazandırmak öte yandan toplumun yaşamasını ve zenginleşmesini devam edebilecek seviyede ve kalitede kıymet oluşturmak, mevcut değerlerin kopmasını engellemek, yeni ve eski değerleri birleştirmek gibi mesuliyet

taşıır. Eğitim zamanı bir gayeye teveccü etmek devamlı yenilenme bütünüdür. Kişinin aldığı eğitimle devamlı olarak yenilenmesi, kifayetsiz vaziyetten daha kifayetli vaziyete gelmesini tarif etmektedir. Bu manada eğitim birey yaşamındaki en mühim hususiyetlerden biri olarak doğumla başlar ve ölünceye dek devam eder (Harmandar ve diğerleri., 2000).

2.7.3.Beden Eğitimi ve Spor Kavramı

Günümüzde "Beden Eğitimi" ve "spor" nosyonları birçok kez birbirlerini tamamlayan, kimi zamanda birbirlerinin içine giren tariflerle açıklanmaya çalışılmaktadır. Beden eğitimi; rekor kırma, şampiyon olma gibi sportif başarı amacı gütmeyen fiziksel faaliyetler ile eğitimin sağlanmasıdır. Organizmada bütünlük ilkesiyle kişiliğin eksiksiz gelişimidir. Genel eğitimi tamamlayan ayrılamaz bir parçadır. Beden ve ruh sağlığı, fiziksel ve psikolojik olarak güçlü ve mutlu olma, ölçülü bir kişiliğe sahip olma, sosyalleşme ve yurttaşlık eğitimidir. Farklı bir söyleyişle beden eğitimi Milli Eğitimin temel ilkelerine uygun olarak kişinin fizik, ruh ve düşünce gelişimini sağlamak ve bedence güçlü düşünce ile uyanık ve ruhen sıhhatli olmasını gayeler (Akkoyunlu 1996).

Beden eğitimi bir plana bağlı ve sistem dâhilinde, psiko-fizyolojik öğrenme becerilerini geliştirmek ve çeşitli eğitsel etkinlikler vasıtası ile psiko-fizyolojik becerilerin toplumun taleplerine uygun olarak eğitim amaçlarına yönelik yönlendirilmesidir. Kişinin yaşının ve genetik kapasitesinin gerektirdiği verim gücüne yetişmesi için, bedensel etkinlikler ve oyunlar yoluyla rekabete gerek duymaksızın birey bütünlüğünü meydana getiren bedensel, ruhsal ve zihinsel niteliklerin geliştirilmesi için yapılan etkinliklerdir (Özşaker ve Orhun 2005).

Spor, yüksek performans amacıyla yapıldığında bazı özel fizyolojik, psikolojik, estetik ve teknik adaptasyonları gerektiren, rekabet ve belirli katı kurallara sahip bir etkinliktir. Genel anlamda ise tamamıyla mücadele, rekabet ve harekete dayanan ve tüm bunlar için gerekli olan belirli antrenman ve yarışmalardır. Spor, bireyin belirli bir nizam içinde fiziksel aktiviteyi ve motorik özelliklerini bilişsel, psikolojik-sosyal özelliklerini geliştirici ve bu özellikleri belirlenen kurallar dâhilinde yarıştıran biyolojik, eğitimsel ve sosyal tarafı olan bir faaliyettir (İnal 2013).

Spor, her branş için sınırlı kurallarla örülmüş olup, muhtelif özel ve küçük çevrelerde yapılabildiği gibi uluslararası ve büyük kurumların bir parçası olarak organize edilen ve bedensel egzersizler, oyunlar ve yarışmalar olarak tarif edilmektedir. Uygulayanlar bakımından kazanma odaklı bedensel, zihinsel ve teknik bir çabadır. Seyredenler yönünden

heyecanlı ve estetik hisler uyandıran bir aktivitedir. Genel çoğunlukta ise farklı bilim dallarını (anatomi, fizyoloji, ortopedi, biyomekanik ve psikoloji) bulunduran, geliştirilebilen ve sürdürülebilen bir bilimdir (İnal 2013).

Beden eğitimi ve spor, aralarında çeşitli farklılıklar bulunmasına rağmen birbirilerini tamamlayan aynı ve benzer amaçlar güden iki kavramdır. Aralarındaki farklılıklara bakacak olursak; beden eğitimi, kişinin beden ve ruh sağlığını, fiziksel becerilerini geliştiren, gerekli olduğunda katılımcıların özelliklerine ve çevre koşullarına göre değişiklik gösterip esneyebilen kurallara bağlı oyun, jimnastik ve spora dönük egzersiz ve alıştırma içeren geniş temelli bir aktivitedir. Çağımızda beden eğitimi ve insan yaşamı ayrılmaz bir bütün olmuştur. Birey ne yaşta olursa olsun planlı ve programlı uygulanan beden eğitimi, kişinin tüm hayatı boyunca fiziksel ve psikolojik olarak sağlıklı ve ruhen mutlu kılar. Bunların yanında ahlaken, kültürel olarak ve karakter olarak geliştirir (Balcıoğlu ve ark 2005). Eğitim kavramına beden eğitiminin dâhil edilmesi, beden eğitimi alanında yapılan bilimsel çalışmalarla kişinin ruhsal, fiziksel ve zihinsel gelişimine olumlu katkısı olduğu kanıtlandıktan sonra olmuştur. Beden eğitimi pedagojik bir disiplin olmasının yanı sıra bir bilim dalıdır ve eğitim bilimine benzer bir şekilde insanların davranış ve alışkanlıklarına dair çalışmaya başlamıştır. Tüm bunlar dâhilinde bakıldığında beden eğitimi özet olarak, bireyin fizik en ve ruh sağlığının muhafaza edilmesi ve gelişmesi yönünde uygulanan farklı egzersiz ve hareketlerdir. Spor ise, takım olarak ya da kişisel olarak rekabet içinde olan, karşılıklı olarak gerçekleştirilen bedensel faaliyetlerdir. Bu nedenlerden dolayı son yıllarda bilinçli toplumlar mevcut ve gelecek jenerasyonları sıhhatli kılmak için beden eğitimi ve sporu genel eğitimden ayırlamayacağını ve birbirini tamamlayıcı olarak görmektedir.

2.7.4.Beden eğitimi ve sporun önemi

Milletlerin kalıcılığı, genç kuşakların beden ve psikolojikmen eksiksiz yetiştirilmesiyle yakından ilişkilidir. Medeniyet, bireye takdim edilen önem ve bu önemle ilgili ona takdim edilen eğitime uzanır. Eğitimden istenilen, kişilerin mahrem güçlerini ve yeteneklerini gün yüzüne sererek en yüksek derecede geliştirilmesine yardımcı olmaktadır. Bireylerin bütünsel bir biçimde eğitimi yalnızca zihnen eğitim değil, bununla birlikte bedensel duysal, sosyal yönüyle beraber eğitimiyle temin edilecektir. Bedensel etkinliklerle bireyin fiziken, zihnen, içtimai ve hissel gelişimlerine yardımda bulunmayı amaçlayan beden eğitimi ve spor doğal olarak umumi eğitimin parçalanmaz bir modülüdür. Beden eğitimi, sosyalleşme ve toplumla kaynaşma vasıtasıdır. Çünkü beden eğitimi kişi tarafından sağlığın korunmasına serbest vakitlerin randımanlı bir biçimde değerlendirilmesine yardımda bulunan modern

hayatın zorluklarına karşı daha tesirli bir mücadele olanağı sağlayan, toplum düzeyinde ise sosyal bağlantıları güçlü kılan aktivitedir. Bu bakımdan ölçüldüğünde, hususiyetle sanayileşmeyle birlikte ortaya çıkan problemlerin giderilmesinde ehemmiyet yer etmektedir. Başlıca eğitimin önde olan gayelerinden birisi de çağdaş hayatın getirdiği problemlere çözüm doğurabilmektir. (Baykoçak, 2002)

2.7.5.Beden eğitimi ve sporun amaçları

Beden eğitimi ve spor modern eğitim icap ettiği gayelerin gerçekleşebilmesi adına kişinin daha sağlıklı bir şekilde olmasına imkan sağlar. Çünkü modern eğitimin gereklerinin yerine gelmesi için kişilerin zinsel, beden, duygusal, sosyal ve ruhsal olarak kendini sağlıklı hissetmesine bağlıdır. sıhhatli olmayan, sıhhatli düşünemeyen bir çocuğun veya kişinin yaşamda sıhhatli hükümler alması ve bu hükümleri doğru ve yerinde uygulanması beklenemez. Talebelerin bilişsel ve fiziksel olarak azami büyüme ve gelişme gösterebilmesi adına sportif faaliyetlere gereksinimleri vardır. Zira hareket canlılığın en mühim belirtkesidir. Beden eğitimi ve spor kişinin hareketleriyle ilgilenir ve hareket oyunla bağlanırsa bu ikisi etkili bir eğitim yeri hazırlar. Burada gaye beden eğitimi ve spor aktiviteyle kişinin bedensel olarak en randımanlı ve tesirli bir şekilde olmasını ve kişinin fizikini tesirli bir şekilde nasıl kullanabileceğini göstermektedir (Tamer ve Pulur, 2001: 51).

Beden eğitimi ve spor öğrencilerin; “kişilik, karakter, organik, sinir kas, duygusal, zihinsel, sosyal, bireysel ve toplumsal” birçok değer yargısı kazanmalarında en önemli derslerden biridir. Nitekim devletimiz vatandaşının sağlığını korumak adına Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 59. Maddesinde “Devlet her yaşta ki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır. Sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder. Devlet başarılı sporcuyu korur” (TBMM, 2018) diyerek beden eğitimi ve sporun ehemmiyetine ilgi çekmiştir.

Beden eğitimi ve sporun umumi gayelerini aşağıdaki biçimde hülase etmek mümkün olacaktır;

- ❖ “Atatürk'ün ve mütefekkirlerin beden eğitimi ve spor konusunda söyledikleri kelimeleri izah edebilme,
- ❖ Dizem ve müzik beraberliğinde hareketler yapabilme,
- ❖ Arkadaşça oynama ve müsabaka yapma, kazananı takdir etme, kaybetmeyi kabullenme, entrika ve haksızlığın muvacehesinde olabilme,
- ❖ Beden Eğitimi ve sporun sağlığa faydalarını öğrenerek, münhal vakitlerin spor etkinlikleri ile değerlendirmeye arzulu olabilme,
- ❖ Kendine itimat duyma, yerinde ve hızlı hüküm verebilme,

- ❖ Vazife ve mesuliyet alma, öndere uyma, önderlik yapabilme,
- ❖ Demokratik yaşamın gerektirdiği davranış ve alışkanlıkları edinebilme,
- ❖ Halk oyunlarımızla alakalı bilgi ve beceriler temin etme ve bunları tatbik etmeye arzulu olabilme” (MEB, 2018: 152-153).

- ❖ Temel sağlık kuralları ve ilkyardım ile alakalı bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıklar edinebilme,
- ❖ Ulusal bayram ve kurtuluş günlerinin mana ve önemini algılama, törenlere iştirak etmeye arzulu olabilme,

- ❖ Uygun duruş alışkanlığı kazanabilme
- ❖ Beden eğitimi ve sporla alakalı esas bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıklar kazanabilme,
- ❖ İşbirliği ortamında çalışma ve beraberinde davranma alışkanlığı edinebilme,
- ❖ Sinir-kas ve eklem uyumunu sağlayabilme,
- ❖ Doğayı sevme, temiz hava ve güneşten yararlanabilme,
- ❖ Spor araç ve tesisleri hakkında vukuf sahibi olma ve bunları gereği gibi kullanabilme,
- ❖ Devlet kaynaklarını sağlıklı istimal etmek ve muhafaza etme,
- ❖ Bütün organ ve sistemlerini düzeyine mutabık olarak kuvvetlendirme ve geliştirebilme,

Tüm bu gayelerin yerine getirilmesi adına hissedarların işbirliği içerisinde olması gerektiği unutulmamalıdır (MEB, 2018: 12).

2.7.6.Beden eğitimi ve sporun faydaları

Beden eğitiminin bireyin sosyal, psikomotor, bedensel ve zihinsel gelişimine pozitif yardımı bilimsel olarak kanıtlandığında, eğitim kavramı içerisinde beden eğitimi kavramı da dahil olmuştur. Bu sebeptir ki günümüz toplumları sıhhatli jenerasyonları oluşturmak için beden eğitimi ve sporu genel eğitimin ayrılmaz ve tamamlayıcı parçası olarak göstermektedirler. Beden eğitimi bir kamu politikası olarak benimseyerek yaşamın her zamanını kapsayacak şekilde ilerletirler. Özellikle okullar beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin sevdirmesinde ve uygulanmasında mühim yer tutmaktadırlar.

2.7.6.1.Fiziksel gelişime etkisi

Beden eğitimi, mektebe devam etmek mecburiyetinde oldukları için bütün çocukları ve ergenleri sistemli ve oluşturulmuş bedensel faaliyetler ile tesirli bir biçimde beslenme potansiyeline sahiptir. Ayrıca beden eğitimi mektep yaşındaki çocukların günlük bedensel etkinlik gereksinimlerini asgari seviyede temin edebilir, bu da özellikle bedensel olarak canlılığa destek verir. Bu sebeple birçok çocuk için beden eğitimi mektepte mühim bir bedensel etkinlik kaynağıdır. Beden eğitimi dersleri öğrencilerin bedensel etkinlik yapmaları için vesile sağlar. Buna ek olarak öğrenciler beden eğitimi derslerinde yetişkinlikte bedensel

faaliyetlerini devam ettirmek için mukteza bilgi ve becerileri öğrenirler. Okul beden eğitimi programları öğrencilere bir yaşam boyu bedensel olarak aktif kılmak için yeterli bilgi, beceri ve tutumları öğretmek için sıhhatle alakalı mutabıklık üzerinde durur. Bu sebeplerden dolayı beden eğitimi öğretmenleri öğrencilerine yüksek kaliteli ve tesirli öğretim sunmak için kendi bünyesindeki bedensel etkinlik ve sıhhatle ilgili mutabıklı bilgisine sahip olmalıdır. Bununla beraber bedensel faaliyet ve sıhhatle ilgili mutabıklık alanlarındaki öğretmenlerin muhteva bilgisi konusunda sınırlı araştırma yapılmıştır. Araştırma neticesinde beden eğitimcilerinin sıhhatle alakalı fitness içeriği bilgisinin beden eğitimi öğretimi için kifayetsiz olduğunu önermektedir. Yapılan bir çalışmada, ilköğretim beden eğitimi öğretmenlerinin bedensel etkinlik ve sıhhatle alakalı mutabıklık hakkındaki içerik bilgilerini araştırmak gayesiyle devam ettirilmiştir. Mutabık bedensel etkinlik ve sıhhatle alakalı fitness testi 88 öğretmen (24 erkek, 64 kadın) tarafından tamamlanmıştır (Santiago vd., 2012).

Bedensel etkinlik ve spor tesisleri ve malzemeleri de birlikte olmak üzere okulların bedensel altyapısı, okullarda beden eğitimi ile alakalı tatbikatlarda ehemmiyetlidir. Sistemli bedensel etkinliklerin hayat boyu yapılması türlü rahatsızlıkları engellemektedir. Aynı vakitte iş randımanını ve performansını yükseltmektedir. Psikolojik ve bedensel yönden bireylerin kendini pozitif hissetmesini sağlamaktadır. Sıhhatli ve refah seviyesi normalin üzerinde olan toplum yetiştirmek için bireylere toplumsal rollerini kazanmaya başladıkları zamandan itibaren bedensel etkinlik ve spor alışkanlığı kazandırılarak bu etkinliklerin günlük aynı bir işleyişin parçası olduğu fikri ortaya çıkarılmalıdır. Bu biçimde kişilerin devam eden yaşlarda sıhhat problemleri ve rahatsızlıklarından muhafaza edilmeleri büyük makro izin vermemektedir (Zorba, 2010).

Fiziksel faaliyetleri, umumiyetle üç kapsamda tetkik edebiliriz;

1. Sıklık (yapılış mesafesi ayda, haftada, günde),
2. Müddet (zaman ve saat yönünden),
3. Yoğunluk (her saat vaktinde veya dakikada yapılan etkinliğin ağırlık jul ve kalori yönünden tetkik edilmesi) (Zorba, 2010).

2.7.6.2.Zihinsel gelişime etkisi

Bireyin kendisini ve etrafındaki hadiseleri öğrenmesini ve kavramasını sağlayan bilişsel olgunlaşmasına zihinsel gelişim denir. Zihinsel gelişim, doğumdan yetişkinlik zamana dek ilerleyen bir zamanla birlikte, bireyin çevresini karmaşık yollardan kavrayabilmesini telaffuz etmektedir (Senemoğlu, 2005).

Beden eğitimi sahip olduğu öğretisel hususiyetlerle beraber bedensel gelişimin yanında zihinsel gelişime yardım etmektedir. Beden eğitimde paylaşılan bilgilerin kendiliğinden değil de tecrübelenerek ve öğrenilek hak edilmesi söz konusu olmaktadır. Bu yönden bireyin bu zaman kapsamında düşünme öğrenme, mantık kurma aynı zihinsel bellekleri kullanması gerekmektedir (Erhan, 2009).

Beden eğitimi yaparak öğrenmeyi özendirme yaptığı gibi bireyin çabuk hüküm verme seri davranma, cürretli davranma, kendisine itimat duyma gibi bir takım maharetinin gelişmesini tedarik ederek de zihinsel gelişime katkı sağlamaktadır (Açak, 2006).

2.7.6.3.Sosyal gelişime etkisi

Beden eğitimi ve sporun sosyal tesirlerine bakıldığında aşağıdaki tesirlere sahip olduğu görülmektedir (Aslan ve Koç, 2015)

- ✓ Kişilerin sosyalleşmesini sağlar.
- ✓ Verimli güç sağlar
- ✓ Ülkenin iç ve dış turizminin büyümesini sağlar
- ✓ Bedensel performansın yükselmesini sağlar.
- ✓ Irk, milliyet, din, mezhep, sosyal konumu, kültür, ekonomik değişimler vb. özelliklerin görmezden gelinerek tüm insanların eşit olduğunun görülmesini sağlar
- ✓ Yeni dostluklar kazanmamıza katkı sağlar.
- ✓ Bireylerin toplumda pozisyon elde etmesini sağlar.
- ✓ Toplumun çeşitli yerlerinden kişilerin birbirleriyle kaynaşmasını sağlar.
- ✓ Toplumsal sulha katkı sağlar.
- ✓ Kişilerin münhal vakitlerini değerlendirmelerini sağlar
- ✓ Beraber olma ve kişinin toplumda kendi konumunu seçmesini sağlar.
- ✓ Sporla uğraşan çocuklar, derslerine daha randımanlı pozitif çalışırlar.
- ✓ Kültürel etkinliklerde tesirlidir.
- ✓ Spor yapan çocuklar akranlarına göre daha az rahatsız olur ve daha hızlı rahatsızlıklardan kurtulurlar.
- ✓ Dostlukların tanınmasında ve ayırt edilmesinde yararlıdır.
- ✓ Bilinçsel uyanıklığın yükselmesini sağlar.
- ✓ Dengeli ve programlı bir biçimde çalışmayı ve istirahatı öğretir.
- ✓ Unutkanlığı engeller.
- ✓ Engelli kişilerin topluma entegre edilmesini sağlar.
- ✓ Alıştırma yapmak, vaktinde oyuna başlamak, kaideye uymak bireylerin yaşamlarında pozitif olan davranışlar kazanmasını sağlar.
- ✓ Hür yaşam stiline muhafaza edilmesine yardım eder.
- ✓ İnsanların olumsuz huylara teveccüh etmelerini engelleyerek, insanların suç işleme meyilini eksiltir.

- ✓ Toplumsal mesuliyetin büyümesini sağlar.
- ✓ Bunalımın azaltılmasını ve atlatılmasına katkı sağlar.
- ✓ Yaşam niteliğinin yükselmesini sağlar.
- ✓ Yerli ve sivil müdafaa da yararlıdır.
- ✓ Sıkıntıdan kurtulmaya olanak sağlar.
- ✓ Kişinin kendisine güveninin yükselmesine ve karakterinin olgunlaşmasını sağlar.
- ✓ Yeni güne ve etkinliğe arzulu başlamayı sağlar.
- ✓ Toplumların eğitim ve kültür seviyesinin yükselmesini sağlar.
- ✓ Kişilerin toplumsal düzene uymasını sağlar.
- ✓ Toplumsal tesanütü yükseltir
- ✓ Kişisel yönden ruhsal kalkınmayı sağlar.

2.7.6.4.Psikolojik gelişime etkisi

Beden eğitimi ve sporun ruhsal tesirlerine bakıldığında aşağıdaki tesirlere sahip olduğu görülmektedir (Aslan ve Çalışkan, 2017):

- Bireyin ruhsal yönden eğitilmesini sağlar. Misal; basketbol branş oyunu kuralları ile birey tembellikten uzaklaşmakta, yanlış yaptığında oyun dışında kalarak bundan sonra daha minimum seviyede yanlış yapması gerektiğini bilmekte, topu ilerleten basketbolcunun topu kavradıktan sonra yeniden ilerletmemesi düzeni ile yardımlaşmayı kuvvetlendirmektedir.
- Mesuliyet hissinin gelişmesini sağlar.
- Bir anlık hüküm verme yetisinin gelişmesini sağlar.
- Toplumda konum alan karmaşık davranışlara sahip kişilerin topluma entegre edilmesini sağlar.
- Münhal vakitlerin değerlendirilmesini sağlar.
- Serotonin hormonunun salınımını destekleyerek kişilerin mutlu olmasını sağlar.
- Biyolojik muharrikleri bedensel harcamalara yönlenir.
- Mücadele kuvvetini ve dayanıklı olmayı sağlar.
- Önderlik özelliğinin gelişmesini sağlar.
- Karakterin pozitif yönden gelişmesini sağlar.
- İş yaşantısında verimliliğin yükselmesini sağlar.
- Rekabet ve çalışma isteğinin gelişmesini sağlar.
- Bireylerin dikkat ve entegre zamanının gelişimine yardım eder.
- Bireyin kendisine güveninin yükselmesine katkı sağlar.
- Stresi minimum düzeye getirerek bireylerin manevi taraftan rahatlamasını sağlar.
- Bireyin iradesinin kuvvetlenmesini sağlar.

III. BÖLÜM

3. MATERYAL ve YÖNTEM

3.1 Araştırmanın Modeli

Araştırmada var olan durumu sorgulayan betimsel araştırma yöntemlerinden tarama yöntemi uygulanmıştır. Bu tarama modelleri geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekli ile betimlemeyi amaç edinen araştırmalar için uygun bir modeldir.

3.2 Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın amacı, Rekreasyon faaliyetine katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin çeşitli demografik değişkenlere göre değerlendirilmesidir.

Araştırmanın evrenini; 2018-2019 eğitim – öğretim yılı ikinci döneminde Siirt ili Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı ortaokullarda görev yapan 230 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini Siirt ili ve ilçelerinde ortaokullarda görev yapan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinden kolayda örnekleme yöntemi ile seçilen ve araştırmaya gönüllülük esasıyla 103’ü kadın ve 127’si erkek olmak üzere toplam 230 Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinde oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak Akgül, Karaküçük ve Ertüzün’ün (2018) tarafından geçerlik güvenirlik çalışması yaparak Türkçe’ye uyarladıkları “Rekreasyon Fayda Ölçeği- RFÖ” kullanılmıştır. 24 maddeden oluşan ölçek ile “1.Fiziksel Alt Boyut”, “2.psikolojik Alt Boyut”, “3.Sosyal Alt Boyut”, 3 Alt Boyut Belirlenmiştir. Ölçekte yer alan ifadeler “Hiçbir Zaman (1)”, “Nadiren (2)”, “Genellikle (3)”, “Sık Sık (4)” ve “Her Zaman (5), şeklinde 5’lü Likert tipli olarak derecelendirilmiştir. Ölçek maddelerinden elde edilen bulguların yorumlanmasında; 1,00-1,80: Hiçbir Zaman, 1,81-2,60: nadiren, 2,61-3,40: Genellikle, 3,41- 4,20; Sık Sık ve 4,21-5,00; Her zaman şeklinde değerlendirilmiştir. Araştırmada ölçeğin hesaplanan Cronbach alpfa iç tutarlılık katsayısı alt boyutlar itibarı ile 0.80 -1,40 arasında toplamda ise 0,92 olup, ölçeğin yüksek derecede güvenilirliğe sahiptir.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmada verilerin istatistiksel analizi SPSS 22 Paket programı kullanılarak yapılmıştır. Araştırma grubundan elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediği tek örneklem Kolmogorov Smirnov normallik testi ile incelenmiş, verilerin normal dağılım gösterdiği ve Cronbach's Alpha değeri (Çizelge 3.1) belirlenmiştir. Bu bağlamda verilerin analizinde betimsel istatistik teknikleri yanı sıra parametrik testlerden T-Testi, Anova ve Tukey testleri kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi için $p < 0,05$ değeri baz alınmıştır.

Tablo 3.1. Cronbach's Alpha Güvenirlik Analizi testi sonucu

Cronbach's Alpha	n
,920	24

IV. BÖLÜM

4. ARAŞTIRMA BULGULARI

Tablo 4.1. Araştırmaya katılan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin demografik bilgileri

		n	Yüzde(%)
Cinsiyet	Kadın	103	44,8
	Erkek	127	55,2
	Toplam	230	100
Yaş	22-26	139	60,4
	27-31	47	20,4
	32-36	29	12,6
	37-41	8	3,5
	41 ve Üstü	7	3,0
Toplam		230	100
Eğitim Durumu	Lisans	194	84,3
	Lisans Üstü	36	15,7
	Toplam	230	100
Medeni Durumu	Evli	69	30,0
	Bekâr	161	70,0
	Toplam	230	100
Göreviniz	Öğretmen	205	89,1
	Müdür Yardımcısı	12	5,2
	Müdür	13	5,7
	Toplam	230	100
Meslekteki Deneyiminiz	1-5 Yıl	168	73,0
	6-10 Yıl	35	15,2
	11-15 Yıl	19	8,3
	16-20 Yıl	6	2,6
	21 ve Üstü	2	0,9
Toplam		230	100

Çalışmanın araştırma grubu, 2019 yılında Siirt ilinde benden eğitimi ve spor öğretmenliği yapan 103 kadın (%44,8) ve 127 erkek (%55,2) 230 Öğretmeninden oluşmuştur. Öğretmenlerin 139' u 22-26 (%60,4) yaş arası, 47'si 27-31 (%20,4) yaş arası, 29'u 32-36 (%12,6) yaş arası, 8'i 37-41 (%3,5) yaş arası, 7'si 42 ve Üstü (%3,0) yaş aralığındadır. Çalışma kapsamındaki öğretmenlerin 194'ü (%84,3) Lisans, 36'sı (%15,7) Yüksek Lisans eğitim durumuna sahiptir. Araştırma kapsamındaki öğretmenlerin medeni durumuna bakıldığında 69'u evli, 161'i bekârdır. Araştırma grubunun meslekteki görev yerlerine bakıldığında öğretmenlik görevini yapan 205 (%89,1), müdür yardımcılığı yapan 12 (%5,2) ve müdür olarak görev yapan 13 (%5,7) kişi bulunmaktadır. Araştırma gurubunda bulunan öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine bakıldığında 168'i (%73,0) 1-5 yıl arası, 35'i (%15,2) 6-10 yıl arası, 19'u (%8,3) 11-15 yıl arası, 6'sı (%2,6) 16-20 yıl arası, 2'si (0,9) 21 yıl ve üstü görev süresine sahiptir.

Tablo 4.2. Katılımcıların Rekreasyon Fayda Ölçeği Puanlarının Dağılımı

	Madde Sayısı	n	Ort.	Ss	Min.	Max.
Fiziksel Alt Boyut	7	230	3,90	0,69	2,29	5,00
Psikolojik Alt Boyut	8	230	3,86	0,63	2,38	5,00
Sosyal Alt Boyut	9	230	3,80	0,73	1,67	7,22
Toplam Ölçek	24	230	11,56	2,05	6,34	17,22

Araştırma grubuna katılan benden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Rekreasyon Fayda Ölçeği (RFÖ)'den aldıkları toplam puanların aritmetik ortalaması 11,56 ve standart sapması 2,05'tir. RFÖ alt boyutlarına bakıldığında en yüksek değer ortalamasına Fiziksel Alt Boyutunda ($3,90 / 7 = 0,557$), en düşük ortalamanın ise Sosyal Alt Boyutunda ($3,80 / 9 = 0,422$) olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin toplam ölçekten aldıkları değer en düşük değer 6,34 iken en yüksek değer ise 17,22'dir.

Tablo 4.3. Katılımcıların Rekreasyon Fayda Ölçeğinin Cinsiyete Göre

	Kadın (n=103)		Erkek (n=127)		t	p
	Ort	Ss	Ort	Ss		
Fiziksel Alt Boyut	3,92	0,65	3,89	0,66	0,33	0,73
Psikolojik Alt Boyut	3,95	0,63	3,78	0,61	0,32	0,03
Sosyal Alt Boyut	3,80	0,71	3,80	0,74	-0,82	0,93
Toplam Ölçek	11,67	1,99	11,47	2,01	0,84	0,40

T-Testi sonuçları

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre t-testi incelendiğinde RFÖ' nin aldıkları puanlardan Psikolojik Alt Boyutuna bakıldığında ($p < 0,05$) olduğu görülmekte ve cinsiyet değişkeni için psikolojik alt boyutunun istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaştığını söyleye biliriz. Fiziksel alt boyut

ve sosyal alt boyutlara bakıldığında toplam ölçek ve ölçek alt boyutlarından aldıkları değer ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 4.4. Katılımcıların Rekreasyon Fayda Ölçeğinin Yaş Değişkenine göre

ANOVA Testi Sonuçları

	22-26 Yaş (n=139)		27-31 Yaş (n=47)		32-36 Yaş (n=29)		37-41 Yaş (n=8)		41 ve Üstü (n=7)			
	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	F	p
Fiziksel Alt Boyut	3,91	0,70	3,78	0,51	4,13	0,61	3,62	0,53	3,91	0,82	1,66	0,16
Psikolojik Alt Boyut	3,88	0,66	3,76	0,57	4,00	0,55	3,42	0,38	3,82	0,63	1,70	0,15
Sosyal Alt Boyut	3,81	0,72	3,70	0,61	4,06	0,83	3,55	0,65	3,50	1,03	1,70	0,15
Toplam Ölçek	11,6	2,08	11,2	1,69	12,1	1,99	10,5	1,56	11,2	2,48	2,05	0,08

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin ANOVA sonuçları yaş etmenine göre değerlendirildiğinde RFÖ' den aldıkları puanların istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaştığını söyleyemeyiz. Öğretmenlerin toplam ölçek ($F(2,05), p>0,05$), Fiziksel Alt Boyut ($F(2,05)=1,66, p>0,05$), Psikolojik Alt Boyut ($F(2,05)=1,70, p>0,05$), Sosyal Alt Boyut ($F(2,05)=1,70, p>0,05$) alt boyutlarından aldıkları puanlar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 4.5. Katılımcıların Rekreasyon Fayda Ölçeğinin Eğitim Seviyesine Göre

ANOVA Testi Sonuçları

	Lisans (n=194)		Yüksek Lisans (n=36)			
	Ort	Ss	Ort	Ss	F	p
Fiziksel Alt Boyut	3,87	0,66	4,05	0,59	2,32	0,12
Psikolojik Alt Boyut	3,86	0,64	3,81	0,53	0,21	0,64
Sosyal Alt Boyut	3,82	0,72	3,69	0,76	1,03	0,31
Toplam Ölçek	11,55	2,02	11,55	1,88	3,56	0,98

Araştırma grubuna katılan öğretmenlerin RFÖ' den aldıkları puanların eğitim seviyesine göre ANOVA sonuçları değerlendirilmiştir. Fiziksel alt boyut ($F(3,56)=2,32, p>0,05$), Psikolojik alt boyut ($F(3,56)=0,21, p>0,05$), Sosyal alt boyut ($F(3,56)=1,03, p>0,05$), alt boyutlarından aldıkları puanların ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 4.6. Katılımcıların Rekreasyon Fayda Ölçeğinin Medeni Duruma Göre T-Testi sonuçları

	Evli		Bekar		T	p
	(n=69)		(n=161)			
	Ort	Ss	Ort	Ss		
Fiziksel Alt Boyut	3,94	0,56	3,88	0,69	0,60	0,54
Psikolojik Alt Boyut	3,89	0,54	3,84	0,66	0,56	0,57
Sosyal Alt Boyut	3,81	0,70	3,79	0,74	0,20	0,84
Toplam Ölçek	11,64	1,80	11,51	2,09	0,51	0,61

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin medeni duruma göre t testi sonuçlarına bakıldığında RFÖ' den aldıkları puanların istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde değişmediği görülmektedir. Diğer bir deyişle evli veya bekar olmaları, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 4.7. Katılımcıların Rekreasyon Fayda Ölçeğinin Görev Değişkenine göre ANOVA Testi Sonuçları

	Öğretmen		Müdür Yardımcısı		Okul Müdürü			
	(n=205)		(n=12)		(n=13)			
	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	F	p
Fiziksel Alt Boyut	3,91	0,66	3,92	0,64	3,79	0,64	0,21	0,80
Psikolojik Alt Boyut	3,87	0,64	3,80	0,40	3,64	0,48	0,90	0,40
Sosyal Alt Boyut	3,80	0,74	3,74	0,77	3,86	0,47	0,08	0,91
Toplam Ölçek	11,58	2,04	11,46	1,81	11,29	1,59	1,19	0,82

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görev durumuna göre ANOVA sonuçlarına bakıldığında RFÖ' den aldıkları puanların istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde değişmediği görülmektedir. Fiziksel alt boyut ($F(1,19)=0,21$, $p>0,05$), Psikolojik alt boyut ($F(1,19)=0,90$, $p>0,05$), Sosyal alt boyut ($F(1,19)=0,08$, $p>0,05$), Diğer bir deyişle müdür, müdür yardımcısı ve ya öğretmenlik görevini yapmaları, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 4.8. Katılımcıların Rekreasyon Fayda Ölçeğinin Meslekteki Deneyim Yılı Değişkenine göre ANOVA Testi Sonuçları

	1-5 Yıl		6-10 Yıl		11-15 Yıl		16-20 Yıl		21 Yıl ve Üstü		F	p
	(n=168)		(n=35)		(n=19)		(n=6)		(n=2)			
	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss		
Fiziksel Alt Boyut	3,89	0,67	3,88	0,62	3,88	0,66	4,16	0,60	4,35	0,10	0,48	0,74
Psikolojik Alt Boyut	3,88	0,65	3,82	0,57	3,74	0,51	3,89	0,64	3,81	0,08	0,23	0,91
Sosyal Alt Boyut	3,80	0,76	3,77	0,62	3,75	0,73	4,07	0,55	4,33	0,31	0,49	0,73
Toplam Ölçek	11,57	2,08	11,47	1,79	11,37	1,90	12,12	1,79	12,49	0,49	1,20	0,83

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin meslekteki deneyim yılları açısından ANOVA sonuçlarına bakıldığında RFÖ' den aldıkları puanların istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde değişmediği görülmektedir. Fiziksel alt boyut ($F(1,20)=0,48$, $p>0,05$), Psikolojik alt boyut ($F(1,20)=0,23$, $p>0,05$), Sosyal alt boyut ($F(1,20)=0,49$, $p>0,05$), Diğer bir deyişle öğretmenlik mesleğindeki deneyim yıllarının istatistiksel açıdan anlamlı olmadığı görülmektedir.

Tablo 4.9. Fiziksel Alt Boyut, Psikolojik Alt Boyut, ve Sosyal Alt Boyut Arasındaki Korelasyon İlişkisi

		FİZİKSEL ALT BOYUT	PSİKOLOJİK ALT BOYUT	SOSYAL ALT BOYUT
FİZİKSEL ALT BOYUT	R	1	0,70	0,56
	p		0,00	0,00
	n	230		
PSİKOLOJİK ALT BOYUT	R	0,70	1	0,65
	p	0,00		0,00
	n		230	
SOSYAL ALT BOYUT	R	0,56	0,65	1
	p	0,00	0,00	
	n			230

****p<0,01**

Korelasyon katsayısını incelediğimizde Fiziksel alt boyut, psikolojik alt boyut ve sosyal alt boyutundan çıkan toplam değerler arasında pozitif yönde ve yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki olduğunu söyleyebiliriz.

V. BÖLÜM

5.1 TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmada, Ortaokulda Çalışan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Rekreasyon Faaliyetlerine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Değerlendirme aşamasında cinsiyet, eğitim durumu, yaş durumu, mesleki deneyim ve mesleki kıdem, değişkenlerine göre incelemek ve aralarındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yürütülen bu çalışmadan elde edilen bulgular, bu bölümde tartışılmış ve yorumlanmaya çalışılmıştır.

Katılımcıların oluşturduğu araştırma grubunun demografik bilgileri Tablo 4.1' den incelendiğinde; 2019 yılında Siirt ilinde benden eğitimi ve spor öğretmenliği yapan 103 kadın (%44,8) ve 127 erkek (%55,2) 230 Öğretmenden oluşmuştur. Öğretmenlerin 139' u 22-26 (%60,4) yaş arası, 47'si 27-31 (%20,4) yaş arası, 29'u 32-36 (%12,6) yaş arası, 8'i 37-41 (%3,5) yaş arası, 7'si 42 ve Üstü (%3,0) yaş aralığındadır. Yaş ortalamasına bakıldığında; Siirt il merkezi ve ilçelerindeki beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin çok genç olduğunu söyleyebiliriz. Öğretmenlerin genç olmasının nedenleri arasında son yıllarda MEB'in gerek merkezde gerekse ilçelerde yeni açılan okul sayısının etkisinin büyük olduğunu söyleyebiliriz.

Çalışma kapsamındaki öğretmenlerin 194'ü (%84,3) Lisans, 36'sı (%15,7) Yüksek Lisans eğitim durumuna sahiptir. Eğitim durumu açısından; öğretmenlerin büyük çoğunluğunun lisans mezunu olduğunu ve bunun nedenlerinden birinin de Siirt Üniversitesinin Enstitülerinde beden eğitimi ile ilgili lisansüstü eğitimi veren bölümünün olmamasının büyük etkisi olduğundan bahs edebiliriz.

Araştırma kapsamındaki öğretmenlerin medeni durumuna bakıldığında 69'u evli, 161'i bekârdır. Bekar öğretmenlerin bu denli çok olmasındaki en büyük neden genelde ülkemizde gençlerin bir iş sahibi olmadan evlenmek istememeleri ve göreve başladıktan ekonomik olarak kendilerini yeterli bulduktan sonra evlilik planları yapmalarından kaynaklandığını düşünebiliriz.

Araştırma grubunun meslekteki görev yerlerine bakıldığında öğretmenlik görevini yapan 205 (%89,1), müdür yardımcılığı yapan 12 (%5,2) ve müdür olarak görev yapan 13 (%5,7) kişi bulunmaktadır. Araştırmada beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin okul idarecisi olarak görev yapanların az olması, henüz meslekte yeni olmaları, MEB'in açtığı idarecilik

sınavlarını kazanmamış olmaları ve idareci olarak görev yapmak istememelerinden kaynaklanmaktadır.

Araştırma gurubunda bulunan öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine bakıldığında 168'i (%73,0) 1-5 yıl arası, 35'i (%15,2) 6-10 yıl arası, 19'u (%8,3) 11-15 yıl arası, 6'sı (%2,6) 16-20 yıl arası, 2'si (0,9) 21 yıl ve üstü görev süresine sahiptir. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği mesleğini yapanlar üzerine yaptığımız araştırmada görev süresi 1-5 yıl olanların yüksek olmasındaki en büyük sebep; Siirt ilinin ve ilçelerinde nüfusun artmasına paralel olarak şehrin ve ilçelerinin gelişmesi neticesinde yetersiz olan okullar nedeniyle MEB'in son 5-6 yılda çok sayıda yeni okul açılması yatmaktadır.

Araştırma grubuna katılan benden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Rekreyasyon Fayda Ölçeği (RFÖ)'den aldıkları toplam puanların aritmetik ortalaması 11,56 ve standart sapması 2,05'tir. RFÖ alt boyutlarına bakıldığında en yüksek değer ortalamasına Fiziksel Alt Boyutunda ($3,90 / 7 = 0,557$), en düşük ortalamanın ise Sosyal Alt Boyutunda ($3,80 / 9 = 0,422$) olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin toplam ölçekten aldıkları değer en düşük değer 6,34 iken en yüksek değer ise 17,22'dir.

Tablo 4.3'de Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre t-testi incelendiğinde RFÖ' nin aldıkları puanlardan Psikolojik Alt Boyutuna bakıldığında ($p < 0,05$) olduğu görülmekte ve cinsiyet değişkeni için psikolojik alt boyutunun istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaştığını söyleye biliriz. Bunun nedenleri olarak biride Rekreyasyonel faaliyetlerine katılımın; bireylerin zihinsel sıkıntılarından kurtararak rahatlamalarına, hoş bir ruh hali sağlamalarına, aktivitelerin yeteneklerinin farkına varabilmelerine, yeteneklerini geliştirmeye yardımcı olmasına, bağımsız kişilik gelişmesine yardımcı olduğuna ve Rekreyasyonel aktivitelere katılımın vasıtasıyla yeni deneyim ve bilgiler kazanabilmelerine yardımcı olduğunu söyleyebiliriz. G.kocaer (2018), Katılımcıların, rekreasyon faaliyetlerine yönelik fayda düzeyleri cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Rekreyasyon Fayda Ölçeğinin henüz yeni olması nedeniyle literatürde bu konuda yapılmış henüz yeterince araştırmaya rastlanılmadı. Fiziksel alt boyut ve sosyal alt boyutlara bakıldığında toplam ölçek ve ölçek alt boyutlarından aldıkları değer ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin ANOVA sonuçları yaş etmenine göre değerlendirildiğinde RFÖ' den aldıkları puanların istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaştığını söyleyemeyiz. Öğretmenlerin toplam ölçek ($F(2,05), p > 0,05$), Fiziksel Alt Boyut ($F(2,05) = 1,66$, $p > 0,05$), Psikolojik Alt Boyut ($F(2,05) = 1,70$, $p > 0,05$), Sosyal Alt Boyut

($F(2,05)=1,70$, $p>0,05$) alt boyutlarından aldıkları puanlar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Araştırma grubuna katılan öğretmenlerin RFÖ' den aldıkları puanların eğitim seviyesine göre ANOVA sonuçları değerlendirilmiştir. Fiziksel alt boyut ($F(3,56)=2,32$, $p>0,05$), Psikolojik alt boyut ($F(3,56)=0,21$, $p>0,05$), Sosyal alt boyut ($F(3,56)=1,03$, $p>0,05$), alt boyutlarından aldıkları puanların ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin medeni duruma göre t testi sonuçlarına bakıldığında RFÖ' den aldıkları puanların istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde değişmediği görülmektedir. Diğer bir deyişle evli veya bekar olmaları, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır. Aydın (2016), çalışmasında medeni durumun serbest zaman ilgilenim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı gibi Türkeli ve ark. (2017) yaptığı çalışmasında katılımcıların medeni durumuna göre mesleğine yönelik tutumlarında farklılık bulunmaması da çalışmayı destekler niteliktedir.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görev durumuna göre ANOVA sonuçlarına bakıldığında RFÖ' den aldıkları puanların istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde değişmediği görülmektedir. Fiziksel alt boyut ($F(1,19)=0,21$, $p>0,05$), Psikolojik alt boyut ($F(1,19)=0,90$, $p>0,05$), Sosyal alt boyut ($F(1,19)=0,08$, $p>0,05$), Diğer bir deyişle müdür, müdür yardımcısı ve ya öğretmenlik görevini yapmaları, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin meslekteki deneyim yılları açısından ANOVA sonuçlarına bakıldığında RFÖ' den aldıkları puanların istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde değişmediği görülmektedir. Fiziksel alt boyut ($F(1,20)=0,48$, $p>0,05$), Psikolojik alt boyut ($F(1,20)=0,23$, $p>0,05$), Sosyal alt boyut ($F(1,20)=0,49$, $p>0,05$), Diğer bir deyişle öğretmenlik mesleğindeki deneyim yıllarının istatistiksel açıdan anlamlı olmadığı görülmektedir. Korelasyon katsayısını incelediğimizde Fiziksel alt boyut, psikolojik alt boyut ve sosyal alt boyutundan çıkan toplam değerler arasında pozitif yönde ve yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki olduğunu söyleyebiliriz.

Araştırma bulgularına göre katılımcılar yüksek bir rekreasyon fayda düzeyi sergilemişken, psikolojik alt boyutta en yüksek puanı almışlardır. Bu noktadan yola çıkarak rekreasyon fayda düzeyi en çok psikolojik boyutta kendisini göstermekte denilebilir. Araştırma bulgularına paralel olarak Heintzman'ın (2009) yaptığı araştırma da boş zaman değerlendirmenin psikolojik iyi oluş, psikolojik deneyim, psikolojik olarak stresle başa çıkma

gibi etkenleri olumlu yönde etkilediğini derlediği araştırmalarla da ortaya koymuştur. McDonald ve Schreyer (1991) rekreasyonun spiritüel açıdan olumlu etkileri olduğunu ifade etmişlerdir. Bu araştırmaların yanı sıra; Mensink ve ark., (1999) yaptıkları çalışmada boş zamanlarda yapılan fiziksel aktivitenin fizyolojik anlamda kardiyovasküler risk parametrelerini aşağı çektiği ifade edilmiştir. Yue ise (2012) de yaptığı araştırma sonucunda katılımcıların rekreasyon fayda ölçeği alt boyutlarından sosyal alt boyutta en yüksek rekreasyon fayda puanı ortaya koyduğunu gözlemlemiştir. Aynı zamanda rekreasyon faaliyetlerine katılımın bilişsel fonksiyonlar anlamında etkili ve faydalı olduğu da Rundek ve Bennett'in (2006) ya yaptıkları araştırmada ortaya koyulmuştur. Literatürde rekreasyon fayda ölçeği ile farklı bir çok ölçeğin ilişkisini ortaya koyan araştırmalara rastlanmaktadır. Kuo'nun (2013) yapmış olduğu araştırmada rekreasyon fayda düzeyinin yaşam kalitesini doğrudan etkilediğini ve yaşam kalitesi üzerinden iş tatminini dolaylı olarak etkilediğini ortaya koymaktadır. Chiung ve ark., (2014) yılında yapmış olduğu araştırmaya göre de boş zaman katılımı rekreasyon fayda ve boş zaman motivasyonu üzerinde orta düzeyde bir etki yapmaktadır. Yan Wu da (2013) bu araştırma sonuçlarına benzer olarak boş zamanın değeri boş zaman motivasyonu ile rekreasyon fayda ölçeği arasında kayda değer düzeyde anlamlı ilişki saptanmıştır. Chao ve ark., (2013) yaptığı araştırmada ortaokul öğretmenlerinin boş zaman katılımı, rekreasyon fayda düzeyleri ve mutluluk düzeyleri ve bu değerler arasındaki ilişki araştırılmıştır. 3015 katılımcıyla gerçekleştirilen araştırmada rekreasyon fayda düzeyi yüksek olarak bulunmuştur. Shyu (2012) boş zaman yönetimin, rekreasyon fayda düzeyi üzerinde pozitif etkisi olduğu, boş zaman engellerinin rekreasyon fayda düzeyi üzerinde negatif etkisi olduğunu araştırma sonucunda elde etmiştir.

5.2. ÖNERİLER

- Rekreasyon faaliyetlerin bireyler üzerinde olumlu sonuçları olması nedeniyle gerek okulların bahçesine gerekse insanların yoğun olarak yaşadıkları yerelerde rekreasyon faaliyetlerinin çeşitliliği artırılarak kişilerin ilgilenim ve rekreasyonel faaliyetlerindeki fayda düzeyleri artırılabilir.
- Tüm branşta hem öğretmenlerin hemde diğer meslek gruplarında çalışan bireylere rekreasyonun bireylerin fiziksel ve psikolojik gibi etkilerinden bahsi edilerek bireylerin arta kalan zamanlarında bu tür etkinliklere katılımı sağlanabilir.
- Rekreasyon faaliyetlerin, günümüzde telefon, tablet, bilgisayar gibi teknolojik aletlere bağımlı hale gelen 4-5 yaş ve üzeri çocuklardaki etkisini azaltmasının çocukların henüz küçük yaşta iken bu faaliyetlere katılması için ebeveynler uyarıla bilinir.
- Bu çalışma başka illerde çalışan Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerine uygulanarak karşılaştırmalar yapılabilir.
- Bu çalışma farklı branş öğretmenlerine uygulanarak sonuçlar arasında karşılaştırmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

Açak, M. (2006). Beden eğitimi öğretmeninin el kitabı. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Akkoyunlu Y. (1996). Beden eğitimi ve spor. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1, 80-81.

Aslan, A. K. ve Aslan, L. N. (2001). Boş Zaman Değerlendirmede Çevre Faktörü. Ege Eğitim Dergisi, 1(1), 1-12.

Atalay, A. Akbulut, K. ve Yücel, A.S. (2013). Bireylerin sosyal algı ve sosyalleşme düzeylerinin gelişiminde rekreasyonel uygulamaların önemi. Uluslararası Hakemli Aile Çocuk Ve Eğitim Dergisi, 1(1), 18-29.

Aydın, İ. (2016). Fitnes katılımcılarının rekreasyonel etkinliklere yönelik ilgilenim ve mutluluk düzeylerinin belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Balcıoğlu B, Özbek A, Sungur N, Sivrikaya K, Tekin A. (2005). Beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin değer sistemleri ve sorun çözmedeki yeterliliklerinin incelenmesi. Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 7(1), 91-99.

Baykoçak, C. (2002). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Sorunları ve Tükenmişlik Düzeyleri. (Bursa ili uygulaması), Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Bedir, F. (2016). Boş Zaman (Rekreasyon) Aktivitelerinin Stresin Üstesinden Gelebilme Rolünün İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

Bell, S., Tyrvainen, L., Sievanen, T., Pröbstl. U., Simpson, M. (2007). Outdoor recreation and nature tourism: A European perspective. Living Reviews in Landscape Research, 2,1-46.

Can, E. (2015). Boş zaman, rekreasyon ve etkinlik turizmi ilişkisi. İstanbul Sosyal Bilimler Dergisi. 10, 1-17.

Chao, C. C. (2013). The relationship among leisure involvement, leisure benefits, and happiness of elementary schoolteachers in Taiwan county. International Research in Education, 1(1): 29-51.

Chiung, E. H, Cheng, Y. T., Shane, C. L. (2014). A study of the influence of college students' exercise and leisure motivations on the leisure benefits – using leisure involvement

as a moderator. International Scholarly and Scientific Research & Innovation, 8(8): 2382-2386.

Demir, C. (2001). Milli Parklarda Turizm ve Rekreasyon Faaliyetlerinin Sürdürülebilirliği: Türkiye’deki Milli Parklara Yönelik Bir Uygulama. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, İzmir.

Demir, C. ve Demir, N. (2006). Bireylerin boş zaman faaliyetlerine katılmalarını etkileyen faktörler ile cinsiyet arasındaki ilişki: Lisans öğrencilerine yönelik bir uygulama. Ege Akademik Bakış Dergisi, 6(1), 36-48.

Enes, F. (2005). Eğitimin Sosyal Faydaları. Milli Eğitim Sosyal Bilimler Dergisi, 167.

Erhan, S. E. (2009). Doğu Anadolu Bölgesi İl Merkezlerinde Beden Eğitimi Dersinin İşlenebilirliği, Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sorunları Ve Bunların Öğrenci Tutumları Üzerine Etkisi. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Ertürk, S. (2016). Eğitimde “program” geliştirme. İstanbul: Edge Akademik Yayıncılık.

Ertüzün, E. ve Karaküçük, S. (2014). “Sağlık İnanç Modeli Perspektifinde Sportif Rekreasyon Aktivitelerine Bakış”, Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 19(1-4), 1-9.

G.kocaer (2018), Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenleri ve Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum, Serbest Zaman İlgilenim ve Rekreasyon Faaliyetlerine Yönelik Fayda Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Bartın İli Örneği) Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.

Gönülateş, S. (2016). Farklı Ülkelerde Rekreatif Katılımın Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Güzel, Ö. Türker, G. Ö. ve Türker, A. (2014). Bir Pazarlama Enstrümanı Olarak Rekreasyon Faaliyetlerinin Otellerin Web Sitelerinde Kullanımı: Antalya Destinasyonunda Bir Araştırma”, İnternet Uygulamaları ve Yönetimi Dergisi, 5(2), 5-18

Harmandar, İ. H., Özdilek, Ç., Göral, M. (2000). Özel Öğretim Yöntemleri. Kütahya.

Hazar, A. (2014). Rekreasyon ve Animasyon. Ankara: Detay Yayıncılık.

Heintzman, P. (2009) The spiritual benefits of leisure. Leisure/Loisir, 33(1), 419-445.

İnal A. (2013). Futbolda eğitim ve öğretim. Ankara, Nobel Akademik Yayıncılık.

Kabağaç, S. Alovera E. (1995). Latince –Türkçe Sözlük, Sosyal Yayınlar, Ankara.

Kadanalı, E. ve Yazgan, Ş. (2012). Kırsal turizmin ekonomik-sosyal ve çevresel etkileri. KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 14 (23), 97-100.

Karaküçük, S. (2008). *Rekreasyon (Boş Zamanları Değerlendirme)*, 6.Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara, 1-121.

Karaküçük, S. ve Akgül, B. M. (2016). *Ekorekreasyon: Rekreasyon ve Çevre*. Ankara: Gazi Kitabevi.

Kılbaş, Ş. (2010). *Rekreasyon Boş Zaman Değerlendirme*. (Dördüncü Baskı). Ankara: Gazi Kitabevi, 43, 99.

Kıral, N. S. ve Altay, F. (2007). *Ankara İli Merkez İlçelerde Görev Yapmakta Olan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İletişim Becerilerine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri*. 5.Ulusal Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu. Adana.

Köybaşı, N. (2006). *Boş Zaman Sosyolojisi ve Boş Zamanları Değerlendirme Aracı Olarak Dnlence Turizmi ve Kültür Turizmine Katılan Yerli Turistlerin Karşılaştırmalı Sosyolojik Analizi, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir*.

Kraus G. R. (1985). *Recreation Program Planning Today*, Scott Foresmanand Company, London, 164.

Kuo, C. T. (2013). *Leisure involvement, leisure benefits, quality of life, and job satisfaction*. *International Rewiew of Management and Business Research*, 2(2): 421-428.

McDonald, B.L., Schreyer, R. (1991). *Spiritual benefits of leisure participation and leisure settings*. Driver, B.L., Brown, P.J., Peterson G.L. (Editör), *Benefits of leisure* (179 - 194). State College, PA: Venture Publishing.

Mclean, D., & Hurd, A. (2011). *Kraus' Recreation and Leisure in Modern Society*. America: Jones&Barlett Publishers.

Mensink, G. B. M., Ziese, T., Kok, F. J. (1999). *Benefits of Leisure-time physical activity on the cardiovascular risk profile at older age*. *International Journal of Epidemiology*, 28: 659-666.

Müderrişoğlu, H. Ve Uzun, S. (2004). *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Orman Fakültesi öğrencilerinin rekreasyonel eğilimleri*. *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 2, 108-121.

Önal, L. (2017). *Atatürk Üniversitesi Öğrencilerinin Boş Zaman Tutumları ile Boş Zaman Aktivitelerine Katılımını Engelleyen Faktörlerin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, Erzurum.

Özşaker M. Orhun A. (2005). *İlköğretim okullarında beden eğitimi dersinin amaç ve içeriğine ilişkin sorunlar*. *Uludağ Üniversitesi 4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu Bildiri Kitabı*, 103-105, Bursa.

Ramazanoğlu, F. Karahüseyinoğlu, M. F. Demirel, E. T. Ramazanoğlu, M. O. ve Altungül, O. (2005). Sporun toplumsal boyutlarının değerlendirilmesi. Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları, 153-157.

Rundek, T., Bennett D.A. (2006). Cognitive leisure activities, but not watching TV, for future brain benefits. Neurology, 66: 794–795.

Salihoğlu, T. (2016). Kentsel Yaşam Kalitesinin Yükseltilmesinde Boş Zaman Aktivitelerinin Rolü: İstanbul Örneği, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Santiago, J. A. Disch, J. G. And Morales, J. (2012). Elementary physical education teachers' content knowledge of physical activity and health-related fitness. Physical Educator, 69(4), 395-412.

Sarıbaş, Ö. (2014). Kişilik Tiplerine ve Demografik Özelliklere Göre Boş Zaman Değerlendirme ve Rekreasyon Faaliyetlerine Katılımı Etkileyen Unsurlar: Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama. Uluslararası Turizm Kongresi, Antalya.

Senemoğlu, N. (2005). Gelişim ve Öğrenme ve Öğretim: Kuramdan Uygulamaya. Ankara: Gazi Kitabevi.

Serçek, S. ve Özaltaş-Serçek, G. (2015). Turistlerin konaklama işletmesi tercihinde rekreasyon aktivitelerinin etkisi. Turkish Studies, 10(14), 681-698.

Sevil, T. Şimşek, K. Y. Katırcı, H. Çelik, V. O. & Çeliksoy, M. A. (2012). Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.

Shyu, C. S. (2012). A study on the relationship among free-time management, leisure constraints and leisure benefits of employees in resort hotel. The Journal of Global Business Management, 8(1): 166-174.

Sivan, A. A. ve Ruskin, H. (2000). Leisure education, community development and populations with special needs. GBR: CABI Publishing.

Tamer, K. ve Pular, A. (2001). Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri. Ankara: Kozan Ofset Matbaacılık.

TBMM (2018): <https://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa82.htm>. E.T. 12.12.2018.

Torkildsen, G. (1996). Leisure and recreation management, Chapman & Hall, London.

Türkeli, A., Hazar, Z., Demir, G.T. ve Namlı, S. (2017). Beden eğitimi ve spor alanında pedagojik formasyon alan öğrencilerin öğretmen özyeterlikleri ile mesleğe yönelik tutumlarının incelenmesi. İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi (İÜBESBD), 4(3), 01-11.

Türkmen, F. (2002). Eğitim Ekonomik ve Sosyal Faydaları ve Türkiye’de Eğitim Ekonomik Büyüme İlişkisinin Araştırılması. DPT, Uzmanlık Tezi, Ankara.

Türkmen, M. Kul, M. Genç, E. ve Sarıkabak, M. (2013). Konaklama işletmesi yöneticilerinin rekreasyon algı ve tutumlarının değerlendirilmesi: Batı Karadeniz Bölgesi örneği. *Electronic Turkish Studies*, 8(8), s. 2139-2152.

Tütüncü, Ö. (2012). Rekreasyon ve Rekreasyon Terapisinin Yaşam Kalitesindeki Rolü. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 23(2), 248-252.

Varış, F. & Gürkan, T. & Gözütok, D. & Gürbüzürk, O. & Babadoğan, C. (1991). Eğitim bilimine giriş. Ankara: AÜ Basımevi.

Yan, W. (2013). Correlations of consumers, leisure motivation and leisure value with leisure benefits - a case study on Taiwan international orchid show. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 3(3): 267-276.

Yue, G. J. (2012). The relationship between leisure involvement of remote control plane activities and leisure benefits. University of the Great Leaf. School of Management. Master Thesis.

Yurcu, G. (2017). Rekreatif Faaliyet Katılım Alanlarına Göre Bireylerin Öfke İfade Tarzlarının Negatif-Pozitif Duygulanım ve Yaşam Doyumu Üzerine Etkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 18(8), 26-40.

Zorba, E. (2010). Yaşam kalitesi ve fiziksel aktivite. 10. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi’nde sunulan bildiri, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

ÖZ GEÇMİŞ

Recep PEKGÖZ,04 Şubat 1985 yılında Siirt ilinin Kurtalan İlçesine bağlı Kayabağlar Beldesinde doğdu. İlk ve ortaokul öğrenimini beldede liseyi Siirt Lisesinde okudu. Yükseköğrenimini ise 2008-2012 tarihleri arasında Lefkoşa Yakın Doğu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliğini tamamladı.

Siirt Kurtalan İlçesinde Ertuğrul Gazi ortaokulunda beden eğitimi öğretmeni olarak çalışmaktadır. Aktif olarak spor eğitmeni hizmet alanında birçok faaliyette bulundu.

2016 yılında Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Rekreasyon Yönetimi Anabilim Dalında yüksek lisans eğitimine başladı.

EKLER

Ortaokulda çalışan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Rekreatyon Faaliyetlerine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi Anketi

Değerli Meslektaşım,

Bu çalışmanın amacı , Ortaokulda çalışan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Rekreatyon Faaliyetlerine ilişkin görüş ve düşüncelerini ortaya koymaktır. Ankette bulunan sorulara vereceğiniz cevaplar tarafımızca saklı tutulacak ve tamamen bilimsel amaçlı olarak kullanılacaktır.

Bu anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm kişisel bilgilerin elde edilmesi amacıyla hazırlanan sorulardan; ikinci bölüm ise Ortaokulda çalışan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Rekreatyon Faaliyetlerine ilişkin görüş ve düşüncelerinizi belirleme amacıyla hazırlanan sorulardan meydana gelmektedir.

Anket sonuçlarının sağlıklı olabilmesi için soruları samimi ve doğru olarak yanıtlamanız gerekmektedir.

İlgi ve yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederiz.

BİRİNCİ BÖLÜM

Cinsiyetiniz?	Kadın ()	Erkek ()			
Medeni Durumunuz?	Evli ()	Bekar ()			
Yaşınız?	22-26 ()	27 – 31 ()	32-36 ()	37- 41 ()	42 ve üstü ()
Hangi pozisyonda görev yapmaktasınız?	Öğretmen ()	Müdür Yardımcısı ()	Okul Müdürü ()		
Eğitim Durumunuz?	Lisans ()	Lisansüstü ()			
Meslekteki Deneyiminiz?	1–5 Yıl ()	6–10 Yıl ()	11–15 Yıl ()	16–20 Yıl ()	21 Yıl Üzeri ()

İKİNCİ BÖLÜM

Bu bölümde Ortaokulda çalışan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Rekreatyon Faaliyetlerine ilişkin görüşlerinizi öğrenmek amacıyla çeşitli maddeler verilmiştir. Lütfen bu maddeleri kendi düşünceleriniz doğrultusunda;

1- Hiçbir zaman, 2- Nadiren, 3- Genellikle, 4- Sık sık, 5- Her zaman,

Seçeneklerinden birini tik (X) koyarak cevaplandırınız.

Madde No	Ortaokulda çalışan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Rekreatyon Faaliyetlerine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi Anketi	Hiçbir zaman	Nadiren	Genellikle	Sık sık	Her zaman
1.	Rekreatyonel aktiviteler bireylerin fiziksel sağlığını geliştirebilir.					
2.	Rekreatyonel aktiviteler bireylerin hastalıklardan korunmalarını sağlayabilir.					
3.	Rekreatyonel aktiviteler vücut formunun iyi olarak (bozulmadan) sürdürülmesine yardım edebilir.					
4.	Rekreatyonel aktiviteler bireylerin vücut gelişimine yardımcı olabilir.					
5.	Rekreatyonel aktiviteler bireylerin enerjilerini açığa çıkarmalarına yardımcı olabilir.					
6.	Rekreatyonel aktiviteler kişinin uyku kalitesini iyileştirebilir/artırabilir.					
7.	Rekreatyonel aktiviteler bireylerin gündelik işlerindeki uyuşukluktan kurtulmalarına ve enerjilerini yenilemelerine yardımcı olabilir.					
8.	Rekreatyonel aktivitelere katılım bireylerin zihinsel sıkıntılarından kurtularak rahatlamalarına yardımcı olabilir.					
9.	Rekreatyonel aktivitelere katılım bireylere hoş bir ruh hali sağlayabilir.					
10.	Bireyler rekreatyonel aktivitelere katılarak yeteneklerinin farkına varabilirler.					
11.	Rekreatyonel aktivitelere katılım bireylerin potansiyel yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olabilir.					
12.	Rekreatyonel aktiviteler bireylerin, yaşamlarından ve işlerinden daha fazla zevk almalarına yardımcı olabilir.					
13.	Rekreatyonel aktiviteler vasıtasıyla bireyler, sorunlarıyla baş edebilmek için aktif kişilik geliştirebilirler.					
14.	Rekreatyonel aktiviteler bireylerin bağımsız kişilik geliştirmelerine yardımcı olabilir.					
15.	Rekreatyonel aktiviteler vasıtasıyla, yeni deneyim ve bilgiler kazanılabilir.					
16.	Rekreatyonel aktiviteler bireyin arkadaşları ile olan ilişkilerini geliştirebilir.					

Madde No	Ortaokulda çalışan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Rekreasyon Faaliyetlerine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi Anketi	Hiçbir zaman	Nadiren	Genellikle	Sık sık	Her zaman
17.	Rekreasyonel aktiviteler aile uyumunu artırabilir.					
18.	Rekreasyonel aktiviteler bireylerin iş birliği/ takım çalışması kurmalarına yardımcı olabilir.					
19.	Rekreasyonel aktiviteler bireylerin sosyal ilişkilerini geliştirmelerine ve yeni arkadaş edinmelerine yardımcı olabilir.					
20.	Rekreasyonel aktivitelere katılan birey, diğer katılımcıların güvenini kazanabilir					
21.	Rekreasyonel aktivitelere katılan birey, diğer katılımcıların desteğini kazanabilir					
22.	Rekreasyonel aktivitelere katılan birey, diğer katılımcıların farklı duygularını anlayabilir.					
23.	Rekreasyonel aktivitelere katılımda birey, düşünce ve fikirlerini diğer katılımcılarla rahatça paylaşabilir					
24.	Rekreasyonel aktiviteler bireyin ailesi ile olan ilişkilerin gelişimine yardımcı olabilir.					

Bu bölümde uygulanacak ölçek öğretmenlerin rekreasyon hakkında görüşlerini ölçmeye yöneliktir.